

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Դասագիրքերու Չափորոշիչներուն Շուրջ Բարձրացած Անտեղի Աղմուկը

Հայաստանի մէջ կը շարունակեն կերպով քննարկել Կրթութեան նախարարութեան կողմէ նշանակուած յափորոշիչները պատրաստած չափորոշիչները, որոնց հիման վրայ դպրոցները պիտի օժտուին նոր եւ արդիական մօտեցումով դասագիրքերով:

Ընդդիմադիր շրջանակներ եւ յատկապէս նախկին ռեժիմին կողմէ ուղղորդող խմբակներուն արդմուկ կը բարձրացնեն, պնդելով որ նոր չափորոշիչները լրամշակող փորձագիտական խմբի ղեկավար Լիլիթ Սկրտչեան կը համագործակցի թուրքերու հետ, որպէսզի աշակերտներուն տրուին «ապագային» եւ «հակապետական» դաստիարակութիւն:

Անցեալ շաբաթ Հայաստանի ՍԴՀԿ «Տխրունի» ուսանողական երիտասարդական միութիւնը հանդէս եկաւ յայտարարութեամբ, յայտնելով իր դրական մօտեցումը պատմութեան դասագրքերու չափորոշիչներուն վերաբերեալ:

«Միութեան անդամները հանդիպում ունեցան ԵՊՀ Պատմութեան ֆակուլտետի դասախօս, Պ.Գ.Թ, դոցենտ, «Պատմութիւն» առարկայախմբի առարկայական չափորոշիչները լրամշակող փորձագիտական խմբի ղեկավար Լիլիթ Սկրտչեանի հետ:

«Կառուցողական եւ առողջ մթնոլորտում քննարկուեցին մի շարք հարցեր առնչուող «Հայոց Պատմութիւն» առարկայի չափորոշիչներին, առարկայի ապագային, դրանում տեղ գտնող միւթերին եւ դրանցում պարունակուող ուղերձներին:

«Լիլիթ Սկրտչեանի կողմից կատարուեցին մի շարք յստակեցումներ, որոնք գրեթէ ամբողջութեամբ ընդունելի են մեր միութեան կողմից:

«Միանալով բազմաթիւ անձերի յստակեցումներին մենք եւս հաստատում ենք, որ չափորոշիչներում չկայ ոչ մի հակապագային, հակապետական դրսեւորում կամ դրա քարոզ, չափորոշիչներում առկայ մի շարք տեխնիկական խնդիրներ ոչ մի աղբիւր չունեն «հակապագային» դրսեւորումների հետ», յատկապէս ըսուած էր յայտարարութեան մէջ:

Յիշեցնենք որ, տարի մը առաջ Տխրունիականները բողոքած էին պատմութեան դասագրքերուն մէջ Արեւմտահայաստանի տարածքին Հայ ժողովուրդի մղած ազգային ազատագրական պայքարի ընթացքին Հնչակեան Կուսակցութեան

Վարչապետ. «Յուլիսեան Յաղթական Մարտերը Ապացուցեցին, Որ Ղարաբաղի Հարցը Չունի Ռազմական Լուծում»

Տաւուշեան ռազմական գործողութիւններէն յետոյ տեղի ունեցած Անվտանգութեան խորհուրդի առաջին նիստի ընթացքին, Նիկոլ Փաշինեան զանոնք որակեց, որպէս Տաւուշի յաղթական մարտեր. - «Նախորդ ողջ շրջանում Ատրպէյճանն ընդունել էր մի այնպիսի կեցուածք, որով Ղարաբաղի հարցի ռազմական ճանապարհով չլուծուած, իր կողմից դա չնախաձեռնելը ներկայացնում էր որպէս զիջում ե՛լ Հայաստանի, ե՛լ միջազգային հանրութեան համար: Եւ մենք այս ողջ ընթացքում Ատրպէյճանի ղեկավարութեանը յորդորում էինք, որ պէտք չէ Հայաստանի հետ խօսել ուժի դիրքերից, ուժի լեզուով, եւ դա անհեռանկար հետտորաբանութիւն է: Եւ, ըստ էութեան, յուլիսեան յաղթական մարտերն ապացուցեցին դա»:

Ուստի, ըստ Փաշինեանին, Պաքուն պէտք է ընդունի, որ Ղարաբաղի հարցը ռազմական լուծում չունի. - «Որովհետեւ նախկինում բազմիցս ասել եմ, որ եթէ Ղարաբաղի հարցն ունի ռազմական լուծում, ուրեմն Արցախի ժողովուրդը կարող է արձանագրել, որ ինքը վաղուց այդ հարցը լուծել, աւարտել է»:

Անվտանգութեան խորհուրդի նիստի ընթացքին, Վարչապետ Փաշինեան նաեւ թուրքերու գործօնին յատուկ անդրադարձած է ընդձե-



Վարչապետ Փաշինեան կը գլխաւորէ Անվտանգութեան խորհուրդի միստը

լով, որ ապակառուցողական դիրքորոշումը Յուլիսին Տաւուշի մէջ յստակ երեւեցաւ. - «Կարծում եմ, որ թուրքերի ապակառուցողական եւ ապակառուցողական գործունէութիւնն էական անհանգստութիւններ եւ մտահոգութիւններ է առաջացնում ինչպէս Մերձաւոր Արեւելի, այնպէս էլ Եւրասիական տարածաշրջանի մեր գործընկերների մօտ: Սա մի օրակարգ է, որն արդէն իսկ ձեւաւորուած է, եւ այդ օրակարգում մեր անելիքները նոյնպէս կարեւորագոյն քննարկման առարկայ պիտի դառնան»:

Տաւուշեան մարտերէն անմիջապէս յետոյ թուրքերու եւ Ատրպէյճանը Հայաստանի սահմանին վրայ համատեղ զօրավարութիւններ կատարեցին, որոնց աւարտին Անքարան նորէն յայտարարեց, որ թուրքերու կ'աջակցի Ատրպէյճանին «Գրաւուած տարածքները ազատագրելու գործով»:

ԱՄՆ-ը Լրացուցիչ 1,4 Միլիոն Տոլարի Աջակցութիւն Կը Տրամադրէ Հայաստանին

Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը՝ ԱՄՆ-ի Պետական քարտուղարութեան գրասենեակի եւ ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալութեան (ԱՄՆ ՄԶԳ, USAID) միջոցով լրացուցիչ 1 միլիոն 436 հազար տոլար յատկացուցած է Հայաստանին՝ COVID-19-ի դէմ պայքարին համար: Այս մասին կը յայտնեն Հայաստանի մօտ ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալութեան գրասենեակէն:

«Ընդհանուր առմամբ, ԱՄՆ կառավարութիւնը Հայաստանին մօտ 4 միլիոն տոլարի հրատապ օգնութիւն տրամադրած է 2020 թուականին: Միացեալ Նահանգները կը տրամադրէ կենսական անհրաժեշտութեան աջակցութիւն, գործակցելով ՀՀ կառավարութեան, միջազգային մարդասիրական գործընկերներու եւ այլ շահագրգիռ կողմերու հետ, բացառելու ներդրումի կարիք ունեցող ոլորտները ըստ առաջնահերթութեան», - նշուած է հաղորդագրութեան մէջ:

ԱՄՆ-ի ՄԶԳ-ն այս նոր՝ 1 միլիոն տոլարի օժանդակութեամբ, կ'աջակցի գիւղատնտեսութեան եւ զբօսաշրջութեան ոլորտներուն տնտեսապէս վերականգնուելու հա-

ՀԿԲՄ-ի Օժանդակութիւնը Կը Հասնի Լիբանանահուրեան

Օգոստոս 4-ին, Պէյրութի մէջ տեղի ունեցած ահաւոր պայթուածէն ցնցուած Լիբանանահայութիւնը կը շարունակէ ամօքել իր վէճքերը՝ թաղելով իր զոհերը, բուժելով իր վիրաւորները, նորոգելով քանդուած ու վնասուած բնակարաններն եւ ազգային հաստատութիւնները:

Տեղւոյն Հայկական կազմակերպութիւնները կ'ընեն իրենց կարելին՝ օգնութեան ձեռք մեկնելու բոլոր տուժածներուն եւ կարիքաւորներուն, օգտագործելով իրենց սահմանափակ միջոցները ու նաեւ Հայաստանէն, Արցախէն ու Սփիւռքի տարբեր համայնքներէն ստացուող նիւթական օժանդակութիւնները:

Հայկական Կրթական Բարեփրական Միութեան (ՀԿԲՄ) Հարաւային Քալիֆորնիոյ մասնաճիւղը ուրախութեամբ կը յայտնէ թէ, մեր համայնքէն ներս կազմակերպուած առցանց եւ նաեւ ուղղակի ստացած նուիրատուութիւնները անմիջապէս ուղարկեց Պէյրութի իր քոյր կառույցին, որոնք նպաստեցին՝ բաց պահելու Հաճըն թաղամասի մեր դարմանատունը,



ուր հաջ եւ տեղացի հիւանդներ կ'ստանան բժշկական խնամք ու կ'իրականացունեն սննդաբաշխումի աշխատանքներ: Մօտ օրէն կը սկսին մեծ վնասներու ենթարկուած մեր միւս հաստատութիւններու վերանորոգման երկարաշունչ աշխատանքները:

Հանգանակութեան արշաւը կը շարունակուի ու կը խնդրենք որ, անոնք որոնք կը փափաքին օժանդակել Լիբանանահայութեան վերականգնումին իրենց նուիրատուութիւնները կատարեն առցանց՝ AEBU.org/donate հասցեով:

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Մերժումների Ջղակծկումների եւ Վարչապետի Չախողումների Արանքում

ԱՐՄԵՆ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

Այսպիսով, նախկին թիւ մէկ փեսայի աւետմամբ՝ վարչապետը «երկրի զարգացման համար սպառնալիք է եւ օր առաջ պէտք է հեռացուի»: Շօշափելի է «հեռացուի»՝ չարագուշակ, եւ «հեռանայ»՝ ըմբռնելի բառերի նուրբ տարբերութիւնը, որը նոյն տարբերութիւնն է, ինչ «ցանկալին» եւ «անկողմնակալը»: Առաջացող հարցերից երեքն առանձնացնեք.

1. Ոչի՞նչ, որ վարչապետի բացարձակ լեզվատիրութիւնն անտեսելն ուղղակիօրէն նշանակում է շրջանցել ընտրողների գործօնը, այսինքն՝ վերադարձ մինչ յեղափոխական վիճակի:

2. Ոչի՞նչ, որ անմիջական գուճահեռ է ընդգծւում Հոկտեմբերի 27-ին նախորդող ժամանակահատուածին, երբ Ազգային Ժողովում գնդակահարուած Վազգէն Սարգսեանի մասին նոյն հոետորաբանութիւնն էր գործածւում՝ թէ նա «երկրի զարգացմանը սպառնալիք է»:

3. Ոչի՞նչ, որ երկրում արտակարգ դրութիւն է, ուր դեռեւս անխնայ մոլեգնում է կորոնավիրուսի համաճարակը:

Այս օրերին մերժումների ակտիւանալու հաշուարկը պարզ է. պայմանաւորուած սոցիալական հեռավորութիւն պահպանելու պահանջով, վարչապետը հիմա չի կարող մէկ կողմ մարդկանց նորից ոտքի հանել, ուրեմն միայնակ ու անպաշտպան է նախկին նոմենկլատուրայի՝ ներառեալ ուժայինների խարդաւանքների ծուղակում:

Կը յաջողուի՞ մերժումները իրականացնել իշխանափոխութեան իրենց մոլեգնի փափաքը, թէ ոչ, ամէն դէպքում, նրանց լայնածաւալ քարոզն ու գործողութիւնները վկայում են, որ ոչնչի առաջ կանգ չեն առնելու, եթէ անգամ վտանգի ենթարկուեն մեր համաքաղաքացիներն ու մեր պետականութիւնը:

Բացի արտակարգ դրութեան իրենց համար «նպաստաւոր» պայմաններից, ուրիշ ի՞նչ գործօններն են հաշուի առել մերժումների կարկառունները, որ համարձակուել են բացառապէս նման ծրագիր հրապարակախոսելու:

Պատասխանն ակնյայտ է՝ գործող քաղաքական ուժի եւ անձամբ վարչապետի պերմանենտ վրիպումները: Իշխող ուժի կառավարման անփորձութեան, քաղաքական անհեռատեսութեան արդիւնքում յետյեղափոխական երկամյակն ամփոփելիս արձանագրուած է հետեւեալը.

1. «Թաւիշը» փաստացի գործել եւ գործում է միմիայն նախկինների նկատմամբ եւ հակասում է յեղափոխութիւնն իրականացնողների նպատակներին:

2. Նախկին իշխանութիւնների գործունէութեանը քաղաքական գնահատական չի տրուելու, ինչն ինքնին նախորդ ուժի շարունակականութեան ռիսկեր է պարունակում:

3. Կեղծուած ընտրութիւններով ընդունուած Սահմանադրութիւնն ու Սահմանադրական դատարանն առանձնապէս փոփոխութեան չեն ենթարկուելու:

4. Յանցաւոր որոշումներ կայացրած դատաւորները, դատախազներն ու քննիչները պատասխանատուութեան չեն ենթարկուել:

լու, շարունակում եւ շարունակելու են նախկին կեդրոնից հրահանգաւորուած տնօրինել ոլորտը:

5. Բարձրաստիճան պաշտօնեաների բարեւարքութեան եւ ապօրինի հարստացման դէմ տեսանելի հեռանկարում փոփոխութիւններ տեղի չեն ունենալու:

Ընդ որում, համավարակով պայմանաւորուած արտակարգ դրութիւնը բացառապէս իշխող ուժի կառավարման անկարողութիւնը, մասնաւորապէս.

1. Պարտադրուած անաշխատունակութեան պայմաններում ոչ միայն վարկային արձակուրդ չարամադրուեց, այլեւ փորձ արուեց համահարթեցնել պարտաճանաչ եւ ոչ պարտաճանաչ վարկառուներին՝ վերջիններիս պատժի արժանացնելու պատճառաբանութեամբ:

2. Յայտնաբերուած չգրանցուած աշխատողներն ամենավերին «մոննաթի» արժանացան՝ օլիգարխների բիզնեսներում աշխատողներին հաւասարեցնելով միջին եւ փոքր ձեռնարկութիւններում զբաղուածների հետ՝ արդիւնքում ի չիք դարձնելով պետութիւնից ակնկալուելիք որեւէ աջակցութիւն:

3. Լիովին ձախողուեց եւ կայծակնային արագութեամբ կասեցուեցին արտօնեալ պայմաններով տրամադրուող գիւղացիական վարկերը՝ այդպիսով մեծ քար գցելով գիւղատնտեսութեան առանց այն էլ կքած թիկունքին:

4. Երկրում մոլեգնում է վարկային եւ հարկային բառիս բուն իմաստով տեւորը. SMS-ներով ու ծանուցագրերով հազարաւոր վարկառուներ եւ գործարարներ սպառնալիքներ են ստանում առ այն, որ եթէ հերթական վճարումը ճիշտ ժամկէտում չկատարուի... արդէն պարզ է, որ կը գործի ԱՔՌ-Ա «սեւցուցակային» մուրճն ու «ստացող» մարմնի՝ ԴԱՀԿ գիւյտինը:

Այս ընթացքում վիճակից եղան փոքրաթիւ, սակայն ահաբեկիչ շահողներ, ինչպէս օրինակ բանկային համակարգն ու խոշոր գործարարները (կամ նախկին օլիգարխները), ինչն ուղղակիօրէն ջուր է լցնում հակայեղափոխականների ջրաղացներին:

Իրավիճակն իսկապէս կարող է վատագոյն իմաստով շրջադարձային լինել, եթէ կտրուկ չձեռնարկուեն «յեղափոխական» միջոցառումներ, հակառակ դէպքում բացարձակ լեզվատիր իշխանութիւնն ձեւաւորողներն ուսերին է ծանրանալու նաեւ «արտահերթ ընտրութիւններից» խուսափելու՝ կանխելով նախկինների վերադարձը եւ ներկաներին «բարով-խերով» հերթական ընտրութիւններին հասց-

Իսկ Նիկոլ Փաշինեանին Ասելն Ամօթ ԶԷ՞. Ինչ Ե՞ն Լցնում Առանց Ամաչելու

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԵԱՆ

Ամօթ է ինձ մեղադրել հող յանձնելու համար, ապրիլեան պատերազմի թեմայի վերաբերեալ ասուլիսում յայտարարեց Սերժ Սարգսեանը, չորդորելով փակել այդ թեման: Ի հարկէ, որեւէ լրագրող չլիչեցրեց Սարգսեանին իր հարցազրոյցները Բլումբերգին եւ կիսելովին, որտեղ նա խօսում էր կազանեան պլանի եւ տարածքներ վերադարձնելու պատրաստակամութեան մասին, ասելով, որ համաձայնութիւնը չի եղել Ալիեւի մեղքով:

Միւս կողմից, արժէ քննարկել հարցը, թէ արդեօք Հայաստանի որեւէ ղեկավար իրապէս պատրաստակամ էր տարածք յանձնել, թէ՞ նրանք ստիպուած էին խօսել այդ հոետորաբանութեամբ: Դա էլ քննարկելու հարց է՝ թէ ինչու էին յաղթանակից յետոյ յաղթողները ստիպուած խօսել այդ հոետորաբանութեամբ, բայց այդ հարցերը պէտք է քննարկել իսկապէս «հող յանձնելու դիսկուրսից» ու մեղադրանքներից դուրս:

Ի վերջոյ, Հայաստանի նախկին երեք նախագահներին ու բազմաթիւ բարձրաստիճան պաշտօնեաներին կարելի է ներկայացնել անձնական եւ պաշտօնական պատասխանատուութեան բազմաթիւ այլ հարցադրումներ:

Ասուլիսում Սարգսեանի յայտարարութեան առումով առկայ հարցը թերեւս այլ է. իսկ ամօթ չէ՞ «հող յանձնելու», «դաւադիր պրոյեկտ» լինելու եւ այդօրինակ այլ բաների համար մեղադրել ներկայիս վարչապետ Նիկոլ Փա-

նելու խնդիրը:

Յ.Գ. Առանց նշոյլ իսկ սատիւրայի, լաւելենք, որ գործին մեծապէս կ'օգնի, եթէ վարչապետը, որպէս նախկին քաղաքապետ, նախ ինքն իրենից ներողութիւն խնդրի եւ ապա ապօրինի դատապարտուած միւս բոլոր քաղաքապետներին, ապա յայտարարի քաղաքական գնահատական հնչեցնելու մասին յայտարարութիւն, եթէ անգամ այդ գնահատականը գրեթէ համընկնի 2007 թուականին առաջին հանրահաւաքում հնչեցրած Առաջին նախագահի քաղաքական գնահատականներին: Ներողութիւն խնդրել իր իսկ լեզվատիրութիւնն ապահոված ընտրազանգուածից՝ յեղափոխական գործընթացները լճացնելու համար: Թէեւ ներողութիւն խնդրելու էլի տեղ կայ, բայց այս քանով սահմանափակուենք:

«ՉՈՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ»

Յրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր միտքերը

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ԸՎԱՍԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸՎԱՍԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
(626) 797-7680

չինեանին: Մի բան, որ յեղափոխութիւնից անմիջապէս յետոյ եւ առ այսօր անուամ է նախկին կառավարող համախարգը, այդ թւում Սերժ Սարգսեանի նախկին ու ներկայ կուսակիցները, թիմակիցները, մարդիկ, որոնք ներկայանում են Սերժ Սարգսեանի անուանից, ներկայանում են նրա ընկեր, զինակից կամ որեւէ այլ բան:

Սերժ Սարգսեանը մէկ անգամ գոնէ չորդորե՞լ է նրանցից որեւէ մէկին կամ դադարեցնել այդ ամէնը, կամ դադարեցնել ներկայանալ իր անունից կամ իրեն առնչուող կարգավիճակով: Թէ՞ ամօթ է «հող յանձնելու» համար մեղադրել Սերժ Սարգսեանին, Ռոբերտ Քոչարեանին, իսկ օրինակ Նիկոլ Փաշինեանին մեղադրելն ամօթ չէ:

2019 թուականի Օգոստոսի 5-ին Ստեփանակերտի Վերածննդի հրապարակում էլոյթի ժամանակ Նիկոլ Փաշինեանը, խօսելով համազգային կոնսենսուսի մասին, առաջարկեց ներքին կեանքում դադարեցնել նաեւ արցախեան հարցում հող յանձնելու վերաբերեալ մեղադրանքները: Համազգային կոնսենսուսի լայն թեմայի առումով կառավարող մեծամասնութեան եւ վարչապետ Փաշինեանի պատասխանատուութեան հարցը բաց է, սակայն «հող յանձնելու» թեմայով ակնառու է, որ կրակի վրայ պարբերական իւր լցնում է նախկին կառավարող համակարգը, ու ինչպէս ակնարկում է Սերժ Սարգսեանը՝ իւր է լցնում առանց ամաչելու:

ՄԱՍԻՍ
ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՏՈՒԹԵՐԹ՝
ՍՈՅՐԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԷ ԱՋԱՊԱՅԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Սերկեյ Լաւրով Խօսած Է Տաւուշեան Մարտերու Պատճառներուն Մասին

Տաւուշեան մարտերու պատճառներու մասին Օգոստոս 21-ին, բոլորովին նոր՝ մինչեւ օրս Երեւանի եւ Պաքուի կողմէն չհնչած վարկած առաջ քաշած է ներկայացուցած է Ռուսաստանի արտաքին գործոց նախարարը: «Թրուտ» թերթին տուած հարցազրոյցին ընթացքին Սերկեյ Լաւրով ըսած է, թէ «...իւրատեսակ ձգան դարձաւ աշխարհագրական գործօնը, հայկական կողմի որոշումը՝ վերագործարկելու հին սահմանակէտը, որ ատրպէյճանական արտահանող խողովակաշարերէն 15 քիլոմետր հեռավորութեան վրայ է: Այդ շատերուն մօտ ընդգծուած մտահոգութիւն առաջ բերած է, որուն ուրիշներ չարդարացուած պատասխան տուած են, գործարկելով դիմակայութիւն՝ ամէնէն անկանխատեսելի հետեւանքներով»:

Մոսկուան նաեւ շեշտած է, որ Յուլիսեան բախումներուն նպատակ է շարք մը պատճառներ. - «Առանցքայինը, բնականաբար, այն է, որ հակամարտութիւնը կարգաւորուած չէր, անոր աւելցաւ սահմանի երկու կողմերուն վրայ հանրային տրամադրութիւններու թէժացումը»:

Լաւրով պատմած է, թէ կրակը դադրած է Ռուսաստանի աշխոյժ միջնորդութեամբ, թէեւ՝ «ոչ առաջին փորձէն»: Տրադադարին նախորդած են հեռախօսազանգերը Երեւանի եւ Պաքուի, կազմակերպուած է Ռուսաստան բնակող հայերու եւ ատրպէյճանցիներու հանդի-



Ռուսաստանի արտաքին գործոց նախարար՝ Սերկեյ Լաւրով պոլմ:

«Անոնք պէտք է ամբողջութեամբ գիտակցին Ռուսաստանի օրէնքներուն չհետեւելու պատասխանատուութիւնը», - ըսած է արտաքին գործոց նախարարը՝ ըստ ամենայնի նկատի ունենալով հայերու եւ ատրպէյճանցիներու մոսկուայի բախումները:

Սերկեյ Լաւրով տեղեկացուցած է, որ Ռուսաստանը Մինսքի խումբի իր գործընկերներուն հետ կ'աշխատի զարգացողեան կարգաւորման շուրջ բանակցութիւններու շուտափոյթ վերսկսման ուղղութեամբ:

Պաշտօնական Երեւանը առաջիմ չի մեկնաբաներ Լաւրովի այսօրուայ յայտարարութիւնը: «Ազատութիւնը» դիմած է արտաքին գործոց նախարարութեան:

Ստորագրուած Է Սու-25-ի Արդիականացման Դայ-Ռուսական Պայմանագիր



Կը ստորագրուի Սու-25-ի արդիականացման եւ վերանորոգման հայ-ռուսական պայմանագիրը

ՀՀ պաշտպանութեան նախարարութեան եւ Ռուսաստանի «Միաւորուած աւիաչինարարական (օդանաւի շինարարական) ընկերութեան» միջեւ ստորագրուած է Սու-25-ի արդիականացման եւ վերանորոգման պայմանագիր: Պայմանագիրը կնքուած է «Փաթրիոթ» քոնկրետ-ցուցահանդէսային կեդրոնը՝ «Բանակ-2020» միջազգային ռազմամեքենաներու համաժողովի ծիրէն ներս:

Ինչպէս տեղեկացուցին ՀՀ Պաշտպանութեան Նախարարութեան տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան հետ կապերու վարչութեան, փաստաթուղթը

ստորագրած են ՀՀ պաշտպանութեան նախարարի տեղակալ՝ Մակար Ղամպարեանը եւ «Միաւորուած աւիաչինարարական ընկերութիւն» ՀԲԸ գլխաւոր տնօրէնի վաճառքի եւ առեւտուրի գծով տեղակալ՝ Իլեա Թարասենքոն:

«Բանակ-2020»-ի ընթացքին կնքուած պայմանագիրը կը հաստատէ օդային մեքենաներու արդիականացման եւ աւելի վաղ թողարկուած ինքնաթիռներու ամբողջական կենսական շրջանի պահպանման «Միաւորուած աւիաչինարարական ընկերութեան» իրաւասութիւնը:

Հայաստանի Պաշտպանութեան Նախարարութիւնը Կը Զերքէ, Թէ Ատրպէյճանի Մէջ Գերեվարուած Հայ Սպան Ներթափանցող Է

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը կը հերքէ, թէ Ատրպէյճանի մէջ գերեվարուած հայ սպան ներթափանցող (տիվերսանթ) է, ինչպէս կը պնդէ ատրպէյճանական կողմը: Նշենք, որ Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան խօսնակը տեղեկացուց, որ Օգոստոս 22-ին՝ ժամը 19:30-ի սահմաններուն, մարտական յենակէտը ստուգելու նպատակով սպայ՝ Գուրգէն Ալավերտեան եղանակային խիստ անբարենպաստ պայմաններու պատճառով շփոթած եւ մոլորած է: Կը կատարուին որոնողական աշխատանքներ:

Թէ շփման ճիշդ որ հատուածին մէջ դէպքը տեղի ունեցած է, Հայաստանի պաշտպանական գերատեսչութիւնը չի մանրամասներ: Մինչդեռ Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը երէկ տարածած յայտարարութեան մէջ կը տեղեկացնէ, որ Օգոստոս 23-ին, առաւօտեան 05.45-ի սահմաններուն, հայկական կողմը ներթափանցման փորձ կատարած է, սակայն կորուստներ կրելով նահանջած է:

Ատրպէյճանական քանի մը կայքեր տեսանիւթ տարածած են, ուր լուսանկարին մէջ երեւցող զինուորական համազգեստով տղամարդը կը ներկայացուի, որպէս հայկական ներթափանցման հետախուզական խումբի ղեկավար: Տեսանիւթին մէջ զինուորականին դէմքը ծածկուած է գլխարկով, իսկ

տեսանիւթին աւարտին արդէն հրապարակուած է լուսանկարը:

Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան խօսնակ՝ Շուշան Ստեփանեան մինչդեռ կը պնդէ, որ Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութեան՝ ներթափանցման մասին տարածած հաղորդագրութիւնը ապատեղեկատուութիւն է. - «Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարարութեան տարածած հաղորդագրութիւնն ապատեղեկատուութիւն է, որեւէ ներթափանցման փորձ տեղի չի ունեցել, պարզապէս փորձ է արուում մոլորուածին ներկայացնել որպէս ներթափանցող»:

Նշենք, որ Հայաստանի զինուած ուժերու պատրաստութեան ծրագիրին համաձայն՝ այսօր վաղ առաւօտեան՝ ժամը 05:00-ին, Զինուած ուժերու գլխաւոր շտաբի պետի ղեկավարութեամբ՝ մեկնարկած են Հայաստանի հարաւարեւելեան ուղղութեամբ տեղակայուած զօրամիւտներու եւ զօրամասերու հետ կատարող հրամանատարաշտաբային զօրավարութիւնները: Հայաստանի պաշտպանութեան նախարարութիւնը կը տեղեկացնէ, որ զօրավարութիւններուն նպատակը ստուգելն է զօրքերու մարտական պատրաստակամութիւնը, ինչպէս նաեւ խաղարկել հակառակորդի հաւանական յարձակողական եամղման եւ անոր հարուածային խմբաւորումներու ջախջախման օփերատիւ-մարտավարական դրուագները:

Զօրավար Ռուբէն Սանամեանին Շնորհուած Է Ազգային Զերոսի Կոչում



Ազգային Զերոսի Կոչումին արժանացած՝ զօրավար Ռուբէն Սանամեան

Հայաստանի նախագահի Օգոստոս 18-ի հրամանագրով եւ վարչապետի միջնորդութեամբ, զօրավար Ռուբէն Սանամեան պարգևատրուած է Հայրենիքի շքանշանով՝ արժանանալով Հայաստանի Ազգային հերոսի բարձրագոյն կոչումին:

«Զօրավար Սանամեանը, որպէս սպայ եւ հրամանատար, հայրենիքի պաշտպանութեան ու անվտանգութեան ապահովման գործում ցուցաբերել է բացառիկ արիւթիւն, անձնուրացութիւն եւ խիզախութիւն», - ըսուած է նախագահականի հաղորդագրութեան մէջ:

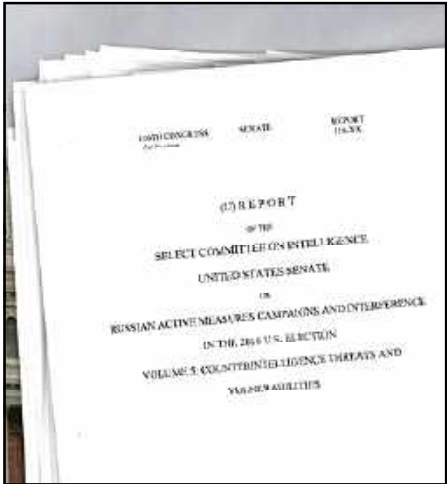
Նախագահի նոյն հրամանագիրով, Պաշտպանութեան նախարարութեան եւս 199 զինծառայողներ պարգևատրուած են Հայաստանի Հանրապետութեան պետա-

կան պարգևներով՝ «հայրենիքի սահմանները պաշտպանելու դրսեւորած անձնուրացութեան, մարտական գործողութիւնների ընթացքում ցուցաբերած խիզախութեան եւ հմտութեան համար»:

Յիշեցնենք, որ անցեալ շաբաթ, վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը տեղեկացուցած էր, որ նախագահ՝ Արմէն Սարգսեանին ուղղած էր միջնորդութիւն մը, տաւուշեան մարտերուն աշխոյժ դերակատարներէն 16 զինծառայողներու «Մարտական խաչ» առաջին աստիճանի, 55 զինծառայողների՝ «Մարտական խաչ» երկրորդ աստիճանի շքանշանով պարգևատրելու մասին, իսկ զօրավար՝ Ռուբէն Սանամեանին, Ազգային հերոսի կոչման՝ Հայրենիքի շքանշանով պարգևատրելու մասին:

Շաբթուայ Օրատեսորը Սորոսականները, Պիլլի Կրահանը եւ Թրամփի Ընտանեկան Գաղտնիքները

ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ



Նախագահ **ՏԱՆՈՒՏ ԹՐԱՄՓ**, որ կը ձգտի վերընտրութեան, այս շաբաթ մեծ հարուած ստացաւ Մերակոյտի Հետազոտական Հարցերու Յանձնաժողովին կողմէ: Հանրապետականներու կողմէ ղեկավարուող Յանձնաժողովը հրապարակեց իր վերջնական տեղեկագիրը՝ 2016-ի նախագահական ընտրութիւններուն Ռուսաստանի միջամտութեան վերաբերեալ:

Մօտ 1000 էջերէ բաղկացած տեղեկագիրը կ'արձանագրէ որ, Թրամփի ընտրարշաւի ղեկավար՝ Փոլ Մանիֆորտ կապեր ունեցած է Ռուսաստանի գաղտնի սպասարկութեան անդամներուն հետ, Թրամփի ընտրութեան օժանդակութիւն ստանալու համար:

Տանոյտ Թրամփի, որ մինչեւ օրս կը պնդէր թէ, այդ բոլորը կեղծ լուրեր են եւ խաբէութիւն, լուռ է տեղեկագրի հրապարակումէն ետք:

Նախագահ Թրամփի մեծ քոյրը՝ Մէրիլին Թրամփ-Պէրի, «Ուաշինկթըն Փոսթ» թերթի ձեռք ձգած գաղտնի ձայնագրութեան մը մէջ իր եղբոր մասին կ'ըսէ. «սկզբունք չունի», «ստախօս է», «չեն կրնար վստահիլ անոր», «դաժան է» եւ բազմաթիւ այլ ծանր խօսքեր:



Խօսակցութիւնը արձանագրուած է Թրամփներու եղբոր աղջիկ՝ Մարի Թրամփի կողմէ:

Նախկին դատաւոր Թրամփ-Պէրիի խօսքերուն անդրադառնալով նախագահի պատասխանը եղաւ. «Ամէն օր նոր պատմութիւն: Որո՞ւ հոգն է»:

Աշխարհի ամենէն նշանաւոր քարոզիչ Պիլլի ԿրԱՀԱՄԻ թոռնուհին՝ ձերբուղար Տուֆորտ «USA Today» թերթին մէջ լրջա տեսած յօդուածով մը իր զղջումը կը յայտնէ չորս տարի առաջ իր քուէն Տանոյտ Թրամփին տալուն համար:

Տիկին Տուֆորտի համաձայն Թրամփ կը գործէ Յիսուսի պատգամներուն եւ իր մեծ հօր սկզբունքներուն ճիշդ հակառակ: Ան կ'աւելցնէ, որ մեծ է իր նման հոգեւոր Քրիստոնեայ կանանց թիւը, որոնք նոյնպէս եկած են նոյն եզրակացութեան:



Յուսանք Թրամփի կողմնակից հոգեւոր Հայերը եւս կու գան նոյն եզրակացութեան:

Ազգային Ժողովի փոխնախագահ ԱԼԵՆ ՍԻՄՈՆԵԱՆ, որ կը նկատուի իշխող՝ Քաղաքացիական Պայմանագիր կուսակցութեան ամենէն կարկառուն դէմքերէն մէկը, «Հրապարակ» օրաթերթին տրուած հարցազրոյցին մը մէջ ըսած է. «Սորոսը, իրա հերը կամ որեւիցէ մէկը ում շո՞ւնն են, որ ՀՀ-ում իշխանութեան վրայ ազդեցութիւն ունենան: Հայաստանի վրայ ազդեցութիւն ունի միայն ՀՀ քաղաքա-



ցին»:
Այս յայտարարութեանն չետոյ Բաց Հասարակութեան Հիմնադրամի, որը յայտնի է որպէս «Սորոսի գրասենեակ» ղեկավար Լարիսա Մինասեան դիմած է Աժ նախագահ Արարատ Միրզոյեանին՝ կազմելու Աժ էթիկայի հարցերով ժամանակաւոր յանձնաժողով եւ լուծմանը կատարելու Ալեն Սիմոնեանի յայտարարութիւններուն վերաբերեալ:

Այս բոլորով հանդերձ ընդդիմադիր շրջանակները կը շարունակեն Հայաստանի իշխանութիւններուն անտեղի կերպով մեղադրել «սորոսականութեան» մէջ:

Երեւանի նախկին քաղաքապետ ԳԱԳԻԿ ԲԵԳՂԱՐԵԱՆ դարձաւ նախկին իշխանութիւններու հերթական անդամը, որ կը մեղադրուի քաղաքապետութեան պատկանող տարածքները իւրացնելու մէջ: Դա-

տախազութեան մեղադրանքին համաձայն Բեգլարեան կեղծ գործարքներու միջոցաւ չնչին գումարներով ձեռք ձգած է Երեւանի կեդրոնը գտնուող բազմաթիւ կալ-



ուածներ:
Նախկին քաղաքապետի փաստաբանը կը յայտնէ թէ, իր պաշտպանեալը բուժման համար կը գտնուի արտասահման եւ յայտնի չէ՞ թէ երբ պիտի վերադառնայ Հայաստան:

Հետաքրքիր է, որ նախկին ռեժիմի անդամ բոլոր թալանողները ունին առողջական խնդիրներ, որոնք կրնան միայն բուժուիլ ալ երկիրներու մէջ:



Ութ տարի Հայաստանի նախագահի աթոռը գրաւած ՌՈՊԵՐԹ ՔՈՉԱՐԵԱՆ դատի տուած է Հայաստանի Հանրապետութիւնը՝

իր իրաւունքները խախտուելու համար:

Քոչարեանի փաստաբան Հայկ Ալումեան յայտարարեց, որ բողոքի պատճառն այն է, Մարտի 1-ի գործով դատական նիստին, դատաւոր Աննա Դանիբէկեան դռնբաց դատական նիստի ընթացքին հրապարակած է Քոչարեանի առողջական վիճակի մասին բժշկական գաղտնիք պարունակող տեղեկութիւններ:

Այս բոլորին մէջ ամենէն ծիծաղելիին այն է որ, այս գործը քննող դատաւոր նշանակուած է Արմէնուհի Բաղիրեանը, որ ո'չ աւելի ոչ պակաս՝ փաստաբան Հայկ Ալումեանի կինն է:

Այսպիսին է՝ Հայաստանի դատական համակարգը:

Պելաուսի երկարամեայ ղեկավար՝ ԱԼԵՔՍԱՆԸՐ ԼՈՒԿԱՇԵՆՔՕ, որ նաեւ ծանօթ է որպէս Եւրոպայի վերջին բռնապետը, սկսած է շրջիլ գրահաբաժնիկներով եւ



գնդացիներով՝ իր հակառակորդները վախցնելու յոյսով: Սակայն, նախագահական ընտրութիւններէն երկու շաբաթ ետք տակաւին հարիւր հազարաւոր ցուցարարներ կը շարունակեն պահանջել Լուկաշենքոյի հեռացումը:

Շատեր, Պելաուսի իրադարձութիւնները կը նմանցնեն երկու տարի առաջ Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած թաւշեայ չեղափոխութեան եւ կը խորհին որ, ուշ թէ կանուխ Լուկաշենքոյն պիտի հետեւի Սերժ Սարգսեանի օրինակին:

Դասագիրքերու Չափորոշիչներուն Շուրջ

Շարունակուած էջ 1-էն

կարելու դերակատարութեան անտեսումին եւ այլ կուսակցութեան մը գործունէութեան ուռճացումին դէմ: Այս նպատակով երիտասարդները նաեւ ցոյց կազմակերպած էին ԳԱԱ պատմութեան ինստիտուտի տնօրէնի գրասենեակին առջեւ:

Հանդիպումներ ունենալով Կրթութեան նախարարութեան ներկայացուցիչներուն հետ՝ Հնչակեան երիտասարդները փոխանցած էին իրենց մտահոգութիւնները եւ դիտողութիւնները՝ պահանջելով ճշգրտումներ կատարել պատմութեան դասագրքերուն մէջ, որպէսզի պատանի ուսանողները տիրանան աւելի ճշգրիտ գիտելիքներու:

Գաղտնիք չէ որ, ամբողջ քսան տարի Հայաստանի դպրոցները կուսակցականացուած էին, տնօրէնները վերածուած էին ընտրակեղծարարներու, իսկ որոշ «պատմաբաններ» իրենց գիտնականի բարոյական վարկը մէկդի դրած՝ դարձած էին վարձու գրիչներ:

Երկու տարի առաջ Հայաստանի ժողովուրդը ոտքի ելաւ ու երկրէն ցերս իրագործեց յեղափոխութիւն, որ

իր բովանդակութեան մէջ կ'ընդգրկէ փոփոխութիւններ բոլորը այն բնագաւառներուն մէջ, ուր կան նախկին կորունպացուած ռեժիմի մատնափետրեր: Այսօր, երբ յեղափոխական կառավարութիւնը կը կատարէ իրեն տրուած մանտաքը՝ յօգուտ մեր երկրին, ապատեղեկատուութեան արշաւ կը շղթայագերծուի՝ կասեցնելու համար բարեփոխումներու եւ արդիականացման գործընթացը: Անոնց մէջ կ'իյնայ դասագիրքերու հարցը, որոնց միջոցաւ պիտի պատրաստուին ապագայ սերունդները:

Իսկական ապագայիցները անոնք են, որոնք քսան տարի կողոպտեցին երկիրը, աղքատութեան հասցուցին ու արտագաղթի մատնեցին մեր ժողովուրդը, կեղծեցին ընտրութիւնները, անորակ սնունդ տուին բանակի զինուորներուն եւ բազում այլ հակապետական գործեր, որոնց պատճառաւ գրեցին իրենց քաղաքական մահագրը:

Կը յուսանք որ, նոր դասագիրքերու պատրաստութեան գործընթացը կը շարունակուի ու կը հասնի իր աւարտին՝ անտեսելով խառնակիչ տարրերու բարձրացումը աղմուկը: «ՄԱՍԻՍ»

Գալիֆորնիոյ Այս Տարուան Հրդեհները Չորս Անգամ Աւելի Մեծ Քան Նախորդ Տարի



Այս տարուան ամառնային եղանակին եւս բռնկեցան հրդեհները, թէ բլուրներու եւ թէ անտառներու մէջ: Նախ սկսաւ Հարաւային Գալիֆորնիոյ Սան Պէրնանտինո գաւառի շրջակայ բլուրներէն, հասնելով մինչեւ մօտակայ բնակարանները: Այնուհետեւ անակնկալ անտառային հրդեհներ ծագեցան հիւսիսային Գալիֆորնիոյ մէջ, առաւելաբար Սանթա Գրուզի լեռնային շրջանները, հասնելով մինչեւ Սան Հոզէ եւ Պոլլորը: Բազմահազար հրշէջներ տիւ ու գիշերներկայիս կը պայքարին ահարկու հրդեհներու դէմ, որոնք ծագեցան կայծակներու հետեւանքով: Միայն Նաբա Սօնօմ գաւառի հրդեհները իրենց աւերը գործեցին 1217 քառ. քիլոմէթր տարածութեան վրայ: Դաշնակցային պաշտօնեաներ զայն անուանած են «դժոխք» եւ կամ «Յօլոզոսթ»:

Գալիֆորնիոյ կառավարիչ Կէվին Նիւսօմի առաջարկն ընդունուեցաւ Սպիտակ Տան կողմէ աղիտեալ շրջանը յայտարարելու համար նախագահական մեծ աղէտ, որպէսզ սի նահանգն օգտուի հսկայածաւալ հրդեհային օժանդակութիւններէն: Այս առթիւ հակահրդեհային յատուկ օդանաւեր առաքուեցան, նախ փրկելու համար խիստ վտանգաւոր շրջաններու բնակիչները եւ

ապա զսպելու տարածուող հրդեհները: Յարզ հրկիզուած է 5.3 էլքր (արտավար) որ հաւասար է 5.260 քառ. քիլոմէթր հողատարածքի: Իսկ տեղահանուած է 177,000 հոգի: Հրդեհներուն պատճառով ստեղծուած է ապառոջ կենսոլորտ, որուն մաս կը կազմէ Սան Ֆրանսիսքոն եւ շրջապատի օդային տարածքը: Հրդեհները իրած են վեց հոգիներու կեանքը: San Francisco Chronicle թերթին համաձայն շրջանի բանտարկեալները եւս օգնութեան ձեռք երկարած են հրշէջներուն: Նմանաօրինակ օգնութիւն եղած է նաեւ նախորդ տարիներու պարագային: Իսկ այս տարուան Գալիֆորնիոյ հրդեհներուն ծաւալը նախորդ տարիներուն հետ բաղդատելով չորս անգամ աւելի մեծ համարուեցաւ:

Գալիֆորնիոյ տարբեր շրջաններուն մէջ այս պահուն 560 հրդեհներ տեղի կ'ունենան եւ հագարաւոր հրշէջներ գործի վրայ են: Արդարեւ հրդեհներէն երկուքը կը համարուին Գալիֆորնիոյ պատմութեան 7րդ եւ 10րդ մեծագոյն հրդեհները: Յարզ վիրաւորուած են նաեւ 30 հրշէջներ եւ քաղաքայիններ: Արեւելեան ԱՄՆ-էն, Գանատայէն եւ մինչեւ իսկ Աւստրալիայէն օգնութիւն առաջարկուած է:

Հայաստանի Կառավարութեան Օժանդակութիւնը Սուրիահայ Ընտանիքներուն



Ուրբաթ, 21 Օգոստոս 2020-ին, Դամասկոսի Հայոց Թեմի Առաջնորդարանին մէջ՝ Հայաստանի Հանրապետութեան Կառավարութեան կողմէ տրամադրուած նիւթական օժանդակութիւնը բաշխուեցաւ Դամասկոսի ընտանիքներուն:

Դամասկոսի Թեմի Առաջնորդ՝ Տ. Արմաշ Եպս. Նալպանտեանի եւ Սուրբիոյ մէջ ՀՀ դեսպան Տիար Տիգրան Գէորգեանի մասնակցու-

թեամբ՝ Ազգ. Քաղաքական Ժողովի անդամները կատարեցին ընտանիքներուն արձանագրութիւնն ու կատարեցին օժանդակութեան բաշխումը: Այս ծրագիրով Դամասկոս եւ Հոմս քաղաքներուն մէջ մօտաւորապէս 300 հայ ընտանիքներ՝ կտորներու դրութեամբ կարելիութիւն պիտի ստանան պայմանաւորուած խանութներէն գնումներ կատարելու եւ ապահովելու իրենց սնունդի, դեղորայքի, մաք-

Ռուսազգի Տղամարդը Խոյս Տուած Է Թուրքիայէն Եւ ... Անցած Հայաստան



Արմաւիրի մարզի ընդհանուր իրաւասութեան առաջին ատեանի դատարանը՝ նախագահութեամբ դատաւոր Վահէ Խալաթեանի, 7 ամիս ժամկէտով ազատազրկման դատապարտած է այս տարուան փետրուարին հայ-թրքական սահմանն ապօրինի հատած Ռ.Գ. քաղաքացիին: Այս մասին NEWS.am-ը կը տեղեկանայ դատական տեղեկատուական համակարգին մէջ հրապարակուած դատավճիռէն:

«Ռուսաստանի երկաթուղային գիծեր» ՓԲԸ-ի տեսուչ, 56-ամեայ Կէորկի Քապիոքովը 16 փետրուար 2020-ին Թուրքիայէն անցնելով Ախուրեան գետը, առանց պատշաճ թոյլտուութեան հատած է ՀՀ պահպանուող պետական սահմանը, որմէ ետք շարունակելով ճանապարհը ուղեւորուած է սահմանամերձ Բագարան համայնք, ուր յայտնաբերուած է ՀՀ ԱԱԾ աշխատակիցներու կողմէն եւ բերման ենթարկուած: Հայաստանի մէջ Քապիոքովը գտնուած է հիւպատոսական հաշուառման մէջ, եւ ՀՀ տարածքին ստացած է ապաստանի իրաւունք: Ռ.Գ. քաղաքացիին մեղադրանք առաջադրուած է ՀՀ Քրէական օրէնսգիրքի 329 յօդուածի 1-ին մասով՝ առանց պատշաճ թոյլտուութեան ՀՀ պահպանուող պետական սահմանը հատելու համար, եւ անոր նկատմամբ որպէս խափանման միջոց ընտրուած է կալանաւորումը:

Առաջադրուած մեղադրանքին մէջ Քապիոքովն ինքզինք լիովին մեղաւոր ճանչցած է: Իր ցուցմունքին մէջ տղամարդը պատմած է, որ կնոջ հետ հանգստանալու նպատակով, 2020 թուականի 16 յունուարին Ռ.Գ.-էն մեկնած է Թուրքիոյ Անթալիա քաղաք: Օրեր անց ան հիւրանոցին մէջ հանդիպած է քանի մը կանանց, որոնցմէ մէկը մարմնով հպած է իրեն եւ հեռացած, որմէ ետք՝ գիշերը հիւրանոցի սենեակ այցելած են Թուրքիոյ ոստիկանութեան աշխատակիցներ եւ գինք հրաւիրած են մօտակայ բաժին, ուր թարգմանիչի եւ փաստաբանի մասնակցութեամբ կազմած են արձանագրութիւններ: Առաւօտեան իրեն ուղեկցած են դատարան, ուր դատաւորն ըսած է, որ ան կը կասկածուի յանցագործութեան

մէջ, ուստի չի կրնար բացակայիլ Թուրքիայէն: Դատական նիստէն ետք Քապիոքովը վերադարձած է հիւրանոց, զանգած է Թուրքիոյ մէջ Ռուսաստանի Դաշնութեան դեսպանատուն եւ յայտնած է իր հետ կատարուածի մասին, սակայն իրեն պատասխանած են, որ ոչինչով կրնան օգնել: Անկէ ետք ինքը եւ կինը մեկնած են Անթալիա գտնուող մէկ այլ հիւրանոց: 4 Փետրուարին ռուս տղամարդը փաստաբան վարձած է, որ ծանօթանալով քրէական գործի նիւթերուն, առաջարկած է հարաւորութեան պարագային լքել Թուրքիոյ տարածքը, քանի որ իրեն սպառնացած է 8-12 տարի ժամկէտով ազատազրկում:

Թուրքիայէն իրեն դուրս հանելու համար քաղաքացիի մը մասմաս տուած է 16 000 տոլար գումար, որմէ ետք 2020 թուականի 14-16 փետրուարի ժամանակահատուածին մեքենայով իրեն տեղափոխած են հայ-թրքական սահման, որմէ ետք ինքը ինքը ինքուրոյն անցնելով գետը հատած է սահմանը:

Գործի դատաքննութեան ընթացքին ամբաստանեալն իրեն լիովին մեղաւոր ճանչցած է, զոչացած է կատարածի համար եւ դատարանին միջնորդած է արագացուած կարգով դատական քննութիւն իրականացնել, ինչը դատարանը բաւարարած է: Պատիժ նշանակելու ժամանակ, դատարանը Քապիոքովի պատասխանատուութիւնը եւ պատիժը մեղմացնող եւ անձը բնութագրող հանգամանք դիտած է այն, որ ան կը զոչաց կատարածի համար, նախապէս դատապարտուած, կամ այլ կերպ արատաւորուած չէ եղած, ինչն էլ ենթոյնաբար կիւնը եւ երկու չափահաս որդիները:

Դատարանը վճռած է Կէորկի Քապիոքովը մեղաւոր ճանչնալ ՀՀ Քրէական օրէնսգիրքի 329 յօդուածի 1-ին մասով նախատեսուած յանցագործութեան կատարման մէջ եւ այդ յօդուածի պատիժով դատապարտած է ազատազրկման 7 ամիս ժամկէտով, որ նկատի առնուած է փաստացի ձերբակալուած պահէն: Ռ.Գ. քաղաքացիի պատիժի կրման ժամկէտը պիտի աւարտի մէկ ամիսէն եւ ան ազատ պիտի արձակուի:

րութեան եւ այլ անհրաժեշտ պարագաները:

Յառաջիկայ շաբաթ Հոմսի մէջ հայ ընտանիքներ եւս պիտի

ստանան ՀՀ Կառավարութեան օժանդակութիւնը:

Դիւան Ազգ. Առաջնորդարանի Դամասկոս, 21 Օգոստոս 2020

Ձեր Ծանուցումները Կատարեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին
 Massis2@earthlink.net 626-797-7680

Սուրբ Աստուածածնի Վերափոխման Տօնը Սիաթըլի Ս. Յարութիւն Եկեղեցում



Հակառակ համաճարակի պատճառով ստեղծուած արգելքներին՝ օգոստոսի 16-ին, հաւատացեալներին՝ չոճ բազմութեան ներկայութեամբ եւ տօնական տրամադրութեամբ նշուեց Ս. Աստուածածնի վերափոխման տօնը: Ներկաները, միանալով եկեղեցու «Նանոր» դպրաց դասին, ձայնակցում էին, երգի եւ հաւատքի զօրութեամբ միաձուլուած եկեղեցուն, իրենց աղօթքները յղում առ Աստուածամայր:

Առաջին անգամ, Սգ պատարագի ընթացքին, հնչեցին կոմիտասեան մի շարք երգեր՝ «Խոր-

պէս, Թ'է բարոյապէս, Թ'է ֆիզիկապէս եղավ իր հայրենակիցների կողքին: Տէր հայրը յոյս չաշունց, որ, ինչպէս անցեալում, այսօր եւս, մեր համայնքը ձեռք կը մեկնի Բէյրութում ապրող մեր եղբայրներին եւ քոյրերին, քանի որ իւրաքանչիւրիս սրբազան պարտքն է աջակցել նրանց:

Ս. պատարագից յետոյ, Ս. Յարութիւն եկեղեցու հովիւ Տէր Վազգէն քհնյ. Բոյաջեանի գլխաւորութեամբ, կատարուեց խաղողորհնութեան կարգ: Խաղողորհնութեան արարողութեան



հուրդ Խորին»ի ծանր տարբերակը, «Բազմութիւնք», «Ամէն եւ ընդ հոգևոյդ Քումբը»-ը, որոնք բացառիկ կերպով մատուցուեցին տաղանդալատ երգչուհի Ելենայ Ասլանեանի կողմից: Նրա աղօթաբոյր ձայնը, թեւածելով ողջ եկեղեցով մէկ, կարծես առաջնորդում էր բոլորին միասնական աղօթքի՝ Աստուծոց հայցելով սէր եւ խաղաղութիւն համայն աշխարհին:

նպատակն է շնորհակալութիւն յայտնել Աստուծուն՝ մեր աշխատանքի երախտալիքը մատուցելով նրան: Օրհնվում է խաղողի ողկոյցը, քանի որ Տէրը խաղողի որթը վեր բարձրացրեց եւ պատուեց՝ իրեն խաղողի որթ անուանելով «ես եմ ճշմարիտ որթատունկը» (Յովհ. 15:1):

Օրվայ խորհրդի մասին իր պատգամում, եկեղեցու հովիւ Տէր Վազգէն Քհնյգ Բոյաջեանը, մեծարելով Մարիամ Աստուածածնի կերպարը, համեմատականներ անցկացրեց նաեւ հայ մայրերի հետ՝ նմանութեան բազում օրինակներ բերելով նրանց միջեւ: Իր քարոզի վերջաւորութեան, Տէր հայրը կրկին կոչ ուղղեց ներկաներին, որ նեցուկ կանգնեն պայթիւնի հետեւանքով նիւթական ծանր կորուստներ կրած լիբանանահայութեանը, որոնք այս դժուարին պահին օգնութեան կարիք ունեն: Նա յիշեցրեց ներկաներին, որ 1988-ից յետոյ, երբ հայ ժողովուրդը ապրում էր երկրաշարժի արհաւիրքը, երբ Ազրբեջանից դէպի Հայաստան էին սասնում հազարաւոր վիրաւոր եւ ունեզրկված զաղթականներ, երբ միեւնոյն ժամանակ տեղի էր ունենում Արցախեան պատերազմը, լիբանանահայութիւնը Թ'է նիւթա-

6 Սեպտեմբերին Աղթամարի Սուրբ Խաչին Մէջ Պատարագ Պիտի Մատուցուի



Վանի տեղական իշխանութիւնները կը պատրաստուին 6 սեպտեմբերին Պոլսոյ հայոց պատրիարքարանի կողմէն Վանայ լիճի Աղթամար կղզիի Ս. Խաչ եկեղեցու մէջ մատուցուելիք պատարագին:

Այս մասին յայտարարած է Վանի նահանգապետ եւ Վան քաղաքի քաղաքապետի պաշտօնակատար Մենմեթ Էմին Պիլմեզը՝ աւելցնելով, որ այս տարի մասնակցութիւնը սահմանափակ պիտի ըլլայ: Պիլմեզը թեմայի վերաբերեալ մասնաւորապէս ըսած է՝ «Աղթամար կղզին եւ Վանայ լիճը աշխարհի մշակութային ժառանգութիւններն են, որոնք ի պահ տրուած են մեզի՝ վանեցիներու: Աղթամար կղզիին վրայ պատմական եկեղեցի կայ: Մշակոյթի ու գրասարքութեան նախարարութեան հետ ստորագրուած արձանագրութեան համաձայն՝ ամէն տարի սեպտեմբերի 2-րդ կիրակի օր եկեղեցու մէջ պատարագ կը մատուցուի: Այս տարի ալ, 6 սեպտեմբերին, այնտեղ համաճարակային կանոններու պահպանումով, աւելի քիչ մասնակցութեամբ պատարագ պիտի մատուցուի: Անոր համար կապ հաստատած ենք պատկան մարմիններու հետ: Մենք ալ մեր բոլոր հնարաւորութիւններով այնտեղ պատարագ կազմակերպողներուն կողքին պիտի ըլլանք: Այս պատարագով կ'օգնենք մեր քաղաքի հանրահռչակման ու գրասարքութեան»:

Կը հաղորդուի, որ ԿգՊոլսոյ հայոց պատրիարքարանէն պատարագը մատուցանելու համար պիտի ժամանէ 25 հոգիէ բաղկացած անձնակազմը:

Յիշեցնենք, որ Աղթամարի Ս.

Խաչ եկեղեցին կառուցուած է 915-921 թուականներուն, Վասպուրականի թագաւոր Գագիկ Արծրունիի հրամանով: Եկեղեցին կառուցած է յայտնի ճարտարապետ, նկարիչ եւ քանդակագործ Մանուէլը (Մոնուէլ): 1113-1895 թուականներուն այնտեղ գործած է Աղթամարի առանձին կաթողիկոսարանը, որու վերացումէն ետք անոր պատկանող վանքերն ու եկեղեցիները անցած են Պոլսոյ հայոց պատրիարքարանին: Կղզին ու եկեղեցին լքուած է 1915 թուականին, Հայոց ցեղասպանութենէն ետք:

Թուրքիոյ մշակոյթի եւ գրասարքութեան նախարարութիւնը 2005 թուականին ձեռնարկած էր Վանի Գեւաշ (պատմ. Ոստան) գաւառի վարչական տարածքին մէջ գտնուող Աղթամար կղզիի Ս. Խաչ եկեղեցու վերականգնման աշխատանքները: Մօտ երկու տարի տեւող վերակառուցման նախագիծին համար շուրջ 4 միլիոն լիւրա ծախսուած է: 2007-ին եկեղեցին այցելուներուն համար բացուած էր, որպէս թանգարան:

95 տարուայ դադարէ ետք, 2010 թուականէն ի վեր, ամէն տարուայ սեպտեմբերին՝ Խաչվերացի տօնին յաջորդող կիրակի օրը, Սուրբ Խաչ եկեղեցու մէջ պատարագ կը մատուցուի: Սակայն 2015-2017 թուականներու ընթացքին, շրջանի քիւրտ զինեալներու եւ թրքական զինուժի միջեւ պարբերական բախումներու հետեւանքով պատկան մարմինները պատարագ մատուցանել չեն արտօնած: Եռամեայ դադարէ ետք 2018-ին եկեղեցու մէջ կրկին պատարագ տեղի ունեցաւ:

Լուրը՝ Էրմէնիհայէրէն



URGENT APPEAL

We stand in solidarity with our community in Beirut, Lebanon. The consequences of the tragic explosion on August 4 are horrific. Nothing can bring back precious lives lost. Nor is it easy to restore homes, churches, community centers and businesses damaged. But we can lend a helping hand to our brothers and sisters at the AEBU - Lebanon who are doing the impossible to help the wounded and the displaced following this disaster.

TOGETHER
let's try to ease the pain and
RESTORE HOPE!

CLICK HERE AND DONATE



Յեղափոխութեան Քննարկումը եւ Լիբանանեան Տագնապը - Բ

Ծ.Խ. Օգոստոս4-ին Պէյրութի ահաւոր պայթուումը եւ Լիբանանի ապագային մասին հարցադրումներու հեղեղը, առիթը հանդիսացան մեր արխիւին մէջէն դուրս հանելու 44 տարիներ առաջ մեր գրած մէկ յօդուածաշարքը, խորագրուած՝ «Յեղափոխութեան քննարկումը եւ Լիբանանեան Տագնապը», որ յաջորդական 6 թիւերով լոյս տեսած էր Պէյրութի «Արարատ» օրաթերթին մէջ, 1976-ի Փետրուար-Մարտ ամիսներուն: Յօդուածաշարքի վերջին թիւով մենք կը ներկայացնէինք մեր խորհրդածութիւնները, որ ի՞նչ հիմքերու վրայ կարելի պիտի ըլլայ կառուցել ապագայ Լիբանանը: «Մասիս»ի այս եւ յաջորդական թիւերով պիտի վերատպենք այդ յօդուածաշարքը, որմէ ետք պիտի տանք մեր ներկայի խորհրդածութիւնները:

ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ՂԱԻԹԵԱՆ

Այս երկու կարծիքները ծայրայեղ նկատուած են ու գոյութիւն առած է երրորդ կողմ մը որ կ'ըսէ թէ յեղափոխութիւնները կ'աճին փոփոխութիւն պահանջող մարդոց ցանած տունկերէն եւ սակայն այս մարդիկը չեն գործեր բնութեան դէմ, ուստի եւ յեղափոխութիւնը մարդուն եւ բնութեան արդիւնքն է: Խօսինք օրինակներով: Երբ Ֆրանսա-սացի խուժանը Յուլիս 14, 1789ին գրաւեց Պասթիլի բանտը, արդեօք կրնար գուշակել, թէ այս արարքով պայթեցուցած էր աշխարհի մեծագոյն յեղափոխութիւններէն մէկը: Եւ կամ երբ Միքայէլ ձարը Մարտ 16, 1917ին հրաժարեցաւ իր խախուտ գահէն, արդեօք կրնար գուշակել որ իր այս արարքով առած

զաղափարները: Վերծինիոյ ըսած է. «Յեղափոխութիւնը, Սաղիւրնի նման, կը գիշատէ իր գաւակները»: Իրապէս ալ, երկար չի տեւեր ու ահա անհասկացողութիւններ կը ծագին յեղափոխականներու չափաւորին ու ծայրայեղին միջեւ, ու կը սկսի մրցակցութիւն մը, որ ընդհանրապէս կը վերջանայ ծայրայեղին յաղթանակով: Քերենաքիի, Նէկիպի եւ Սքենոլայի օրինակները այս կը փաստեն: Հոս կ'արժէ հարց տալ թէ ինչու համար ծայրայեղականներն են որ կ'իշխեն յեղափոխութեան վրայ: Պատասխանը հետեւեալն է. յեղափոխութեան ժամանակ ամբողջ ժողովուրդը կը գտնուի այնպիսի իւրաքանչիւր վիճակի մէջ, ուր խաղաղ ու միջին անձը տեղ չունի: Ուրեմն ծայրայեղն է որ կ'իշխէ որովհետեւ ան



եղաւ առաջին քայլը այն ճամբորդութեան, որ պիտի յանգէր գերպետութեան մը՝ (ՍՍՀՄ) ստեղծումին: Եւ կամ երբ 1765ին Անգլիական Խորհրդարանը իր հիւսիսային Ամերիկայի գաղութներուն վրայ ուզեց «Դրոշմաթուղթի Որոշումը» պարտադրել, արդեօք կրնար կռահել, թէ այս որոշումը տեղացիները պիտի մղէր անկախութեան պայքարի մը, որ պիտի վերջանար անոնց Անգլիայէն անջատումով եւ ուրիշ գեր տէրութեան մը (ԱՄՆ) հիմնումով: Ուրեմն, կրնայ ըլլալ որ կարգ մը մարդիկ ծրագրեն յեղափոխութիւն մը եւ սակայն անոնք կարողութիւնը չունին մեզի յատակօրէն տեղեկացնելու թէ ուր պիտի յանգի այդ յեղափոխութիւնը: Ոչ անցեալի քաղաքագէտները եւ ոչ ալ ներկայի «քոմբիւթըները» կրնան այս մէկը գուշակել: Կիպրոսի 1973ի Պետական հարուածը ինքնին պերճախօս օրինակ մըն է:

մեծ թիւ մը չի ներկայացնելով կը փորձէ պակասը ուժով ու վախազուտ արարքներով լցնել: Ան մոլեւաւորօրէն նուիրուած է իր դատին ու դեկավարներուն, եւ դիմացինին կարծիքը չառնէր: Փոքրաքանակ ըլլալով, ան աւելի ձկուն է. ան գործի մարդ է եւ նկատի չառնէր դեմոկրատական մարդպետութիւնները ուստի եւ տարբերութիւն չի դնէր իր մտածելակերպին ու գործելակերպին միջեւ: Ծայրայեղը երբ կը գտնուի դիմադրութեան շարքերուն մէջ, ամէն ազատութիւն կը պահանջէ, սակայն երբ տիրանայ կառավարութեան, այդ ազատութենէն կը զրկէ բոլորը, որովհետեւ ըստ իրեն, միայն ինքն է շիտակը: Ինչպէս Ռոպպիտիէր ըսած է. «Յեղափոխական կառավարութիւնը ազատութեան բռնակալութիւնն է բռնապետութեան դէմ»: Սակայն հոս պէտք է մոռնալ, որ ծայրայեղական դեկավարները միշտ ալ իրար վրայ կը կասկածին, ուստի եւ կը փորձեն գիրար ոջնջացնել, յայտնով տեղի տալով «Մարտափի իշխանութեան» հաստատման.

ա) Մարդ արարածին բնաւորութեան բռնական երեսը, որ գործնականապէս ի յայտ կու գայ այսպիսի պարագաներուն, երբ անսպասելի հաւանական կը դառնայ:

բ) Վախի զգացումները, որ մարդը կը մղէ առնելու այնպիսի քայլեր գործս ան խաղաղ պայմաններու մէջ պիտի չառնէր:

գ) Կառավարութեան ներկայացուող խնդիրներուն ուժի ճամբով լուծումը, որ կ'առաջնորդէ հակառակորդները նոյն ձեւով շարժելու:

դ) Հետզհետէ աճող տնտեսական տագնապը, որ կը յատկանշուի դրամական արտագաղթով, առեւտուրի կաղ ընթացքով, կենսական նիւթերու պակասով, գէնքի ներխուժումով եւ այլն:

ե) Դասակարգային կռիւները որոնք ժողովուրդը կը մղեն զինուելու, ասպատակելու, գողնալու եւ այլն:

Հոս կ'արժէ անգամ մը եւս դառնալ ու ապաւինել հին պատմութեան: Ն.Ք. 5րդ դարու Յուն հռչակաւոր պատմական թիւսիտիտէս, առարկայականօրէն վերլուծեց բեւոյժներէն պատերազմները, որոնք մղուեցան յոյն քաղաքներու միջեւ, գլխաւորութեամբ Աթէնքի ու Սքարթայի: Ան կ'ըսէ թէ անգամ մը որ կռիւը սկսած է երկու կողմերուն միջեւ, ապա ան կը շարունակուի ժամանակի ընթացքին սաստկանալով, որովհետեւ ամէն մէկ կողմ կը փորձէ ինքզինք առաջնորդէն աւելի զօրաւոր ցոյց տալ, ուստի եւ կը շարժի աւելի անզթօրէն ու աւելի մեծ տարողութեամբ: Նախայեղափոխական շրջանի մտածումներն ու իրականութիւնները կը փոխուին ու ամէն մարդ կը մտածէ այնպէս ինչպէս իրեն յարմար կը թուի: Կատարութիւնը կը տիրապետէ ամէնուն մտածումներուն մէջ: Կողմի եւ կամ կուսակցական պատկանելութիւնը աւելի կը շեշտուի անձի մը մօտ քան անոր դաւանանքի եւ կամ արիւնի պատկանելութիւնը, եւ այս որովհետեւ կուսակցական անդամ մը աւելի պատրաստակամ է անվարան ու անհարցուփորձ նետուելու դէպի պայքար: Երբ աւելի մենաշնորհ դիրքի վրայ գտնուող կողմը խաղաղ արտայայտութիւններ կ'ընէ, հակառակորդ կողմը կասկածանքով ու նախանձոտ տրամադրութեամբ կը դիմաւորէ զայն: Որեւէ համաձայնութիւն, որ կը կնքուի կողմերուն կողմէ, երբ անոնք գործնական ուրիշ քայլերու չեն կրնար դիմել, կը մնայ անգործադրելի: Այն կողմը որ տեսնելով թշնամի անգէն

դիրք մը, առիթէն օգտուելով կը յարձակի անոր կրայ, հաճոյք կը զգայ այստեսակի դաւադիր արարքներէ քան թէ բացէ ի բաց ճակատումէ ուստի եւ ինքինք կը շնորհաւորէ այս «յաջող» արարքին համար, միաժամանակ փորձելով հաւաստիացնել ժողովուրդը թէ այս քայլին դիմած է, որովհետեւ եթէ ինք չընէր թշնամին նոյնը պիտի փորձէր:

Ընդհանրապէս այս տեսակի կռիւներուն մեծագոյն պատճառը կը հանդիսանայ իշխանութեան տիրանալու սէրը, որ իր հետ կը բերէ հարստութիւն, մենաշնորհ դիրք եւ այլն: Ամէն մէկ կողմ կ'ընտրէ իտէյալ նպատակ մը ու կը յաւակնի պայքարիլ անոր համար, ի սպաս ժողովուրդի շահերուն, մինչդեռ իրականութեան մէջ նոյնինքն այդ ժողովուրդի շահը կը դարձնէ իր թիրախը: Փորձելով գիրար տիրապետել անոնք կը գործադրեն ամենասարսափելի ոճիրները, իրեն վայրկեանական քմահաճոյքները դարձնելով իրենց մեկնակէտն ու օրէնքը: Որեւէ մէկ կողմ չի հետաքրքրուիր կրօնքով, սակայն նուազագոյն պատրուակն իսկ, որ կրնար նպաստել իրենց մէկ զգուշի բանին համար, մեծապէս կը գովաբանուի: Եւ այն քաղաքացիները որոնք չեն պատկանիր որեւէ մէկ կողմի, կը դառնան «որսեր» երկուքին համար ալ: Կամ անոր համար որ անոնք կը մերժեն կռուիլ որեւէ մէկուն կողքին (անոնց ընթացքին համակարծիք չըլլալով) եւ կամ որովհետեւ անոնց դիրքը նախանձութեան առարկայ է կողմերուն կողմէ:

Այսպիսով քաղաքացիական պատերազմը ծնունդ կու տայ ամէն տեսակ շարագործութեանց: Դաւադիր թշնամութեան միջոցով մը կը տիրէ ամէնուրեք, որովհետեւ կողմերը իրար միացնող գրոց չկայ: Ամէն մարդ այն գորաւոր համոզումը կ'ունենայ, որ ապահովութիւն չկայ ուստի եւ ինք պէտք է իր անձին վստահ ու ունէ մէկուն վրայ վստահութիւն չդնէ: Այս միջոցով մէջ, ստորադաս միտքերը ընդհանրապէս աւելի յաջողութիւն կ'ունենան, որովհետեւ գիտակցելով իրենց տկարութիւններուն ու վախնալով իրենց հակառակորդներուն կարողութիւններէն, որոնց դիմաց իրենք պզտիկ կը մնան, անոնք նախապարձակ կը դառնան ու անվարան կը զարնեն: (Շարունակելի-2)

ԾՇԴՈՒՄ
Այս յօդուածի անցեալ շաբթուան առաջին մասի չորրորդ սիւնակին մէջ նշուած Ա) եւ Բ) կետերէն առաջ զեղջուած էր հետեւեալը.
«Դոս կ'արժէ նաեւ կարգ մը նշումներ կատարել Արիստոտելէն եւ Պլատոնէն, քաղաքացիական պատերազմի ծագման պատճառներուն շուրջ: Արիստոտել կը նշէ զխաւոր երկու պատճառները»

ԱՄՆ-ը 1,4 Միլիոն Տոլարի Աջակցութիւն

Շարունակուած էջ 1-էն

մովարակէն եւ յարմարեցնելու կարիքները յետ «Քորոնա» ժահրային աշխարհի իրողութիւններուն: Պետական Քարտուղարութեան գրասենեակի կողմէն տրամադրուող յաւելեալ 436 հազար տոլարը կը յատկացուի այն խոցելի գաղթականներու կարիքներուն բաւարարման, որոնք համավարակի պատճառով չեն կրնար վերադառնալ իրենց մշտական բնակավայրը: Այս օժանդակութեան շնորհիւ անոնք կ'ունենան կացարան, միջերթ, ինչպէս նաեւ հնարաւորութիւն, օգտուելու բժշկական եւ ընկերային ծառայութիւններէն, ըսուած է

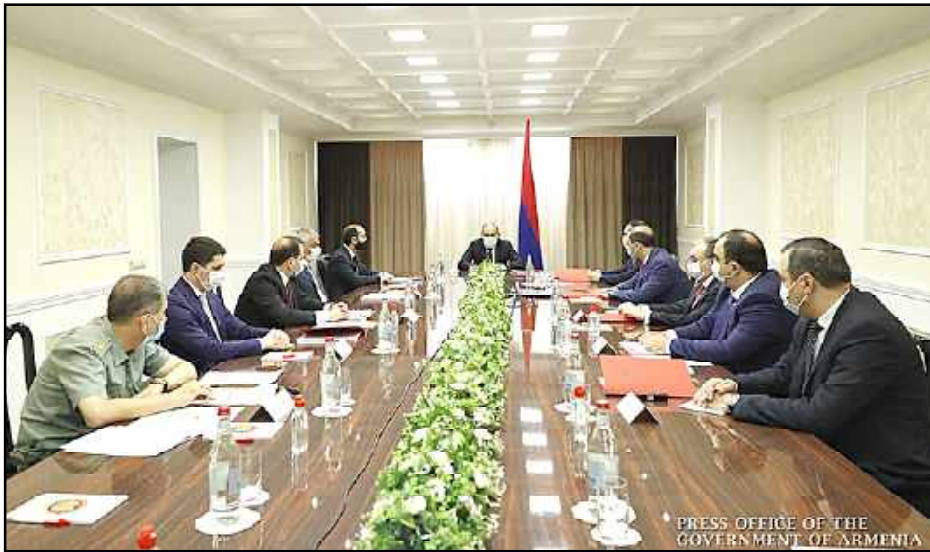
հաղորդագրութեան մէջ:
Բացի COVID-19 համավարակի դէմ պայքարին համար տրամադրուած վերոնշեալ աջակցութեանն՝ անցնող 20 տարիներուն թացքին, Միացեալ Նահանգները Հայաստանի մէջ ներդրած է աւելի քան 1,57 միլիարտ տոլար, որմէ մօտ 106 միլիոն տոլարը՝ առողջապահութեան ոլորտէն ներս: Հայաստանի մէջ մինչ օրս «Քորոնա» ժահրի վարակը հաստատուած է մօտ 43 հազար մարդու մօտ, հիւանդութեան մահացած է 854, ապաքինուած՝ աւելի քան 36 հազար մարդ: COVID-19-էն տուեալ պահուն երկրին մէջ կը բուժուի 5 666 մարդ:

Massis Weekly

Volume 40, No. 33

Saturday, AUGUST 29, 2020

Armenian PM Slams Turkey Over Destabilizing and Destructive Stance



Prime Minister Nikol Pashinyan chairing Armenian Security Council session August 21, 2020

YEREVAN -- Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan spoke of Turkey's "destabilizing and destructive approaches" as he chaired a regular session of the country's Security Council in Yerevan on Friday.

In his opening remarks Pashinyan addressed last month's deadly escalation at the Armenian-Azerbaijani border, stressing that "the victorious battles in July came to demonstrate that there is no military solution to the Nagorno-Karabakh issue."

"I consider it important to state

that Armenia continues with its constructive stance on the Nagorno-Karabakh issue. Our position is that the conflict should be settled through peaceful talks," he underscored.

"We adopted a new national security strategy at the previous session. It is noteworthy that shortly after that landmark decision we witnessed the expediency and viability of that document. It was recorded that in general, we had accurately assessed the secu-

Continued on page 4

Captain Ruben Sanamyan Named National Hero of Armenia



YEREVAN (Armradio) -- Captain Ruben Sanamyan has been honored with the highest title of the Hero of the Republic of Armenia and awarded an Order of the Motherland. A relevant decree was signed by President Armen Sarkissian today.

As officer and commander, Captain Sanamyan showed exceptional courage, self-sacrifice in ensuring the defense and security of the homeland during the July clashes at the Armenian-Azerbaijani border.

Captain Sanamyan skillfully led the special reconnaissance group, encouraging the servicemen with his personal example, setting individual tasks, organizing the repulse of the enemy's

multiple attacks on the "Anvakh" combat position, inflicting significant losses to the adversary's manpower, armaments and military equipment.

As a commander, Captain Sanamyan accurately analyzed the enemy's actions, assessed the situation, predicted possible developments, and kept the Anvakh combat position invincible through joint efforts with the position's personnel.

Ruben Sanamyan was born in Dilijan on September 22, 1976. He completed the compulsory military service in 1995-1997 and joined the Armed Forces as contract serviceman in 2006. He is married and has two children.

U.S. to Provide an Additional \$1.4 Million to Fight COVID-19 in Armenia

WASHINGTON, DC — The United States government through the U.S. Department of State and the U.S. Agency for International Development (USAID) will provide Armenia with an additional \$1.4 million to combat COVID-19, according to the USAID office in Armenia.

"In general, in 2020, the US government provided Armenia with urgent assistance in the amount of about \$4 million. The United States is providing vital assistance, working with the Armenian government, international humanitarian partners and other stakeholders to prioritize areas in need of investment," reported the USAID office in Armenia.

USAID's \$1 million in new assistance will go towards Armenia's agriculture and tourism sectors in an effort to help them recover from the



epidemic and adapt to the new realities of the post-COVID-19 world.

An additional \$436,000, provided by the State Department, will be used to assist vulnerable migrants who, due to the pandemic, cannot return to their

Continued on page 2

Russian Defense Company to Modernize Armenian Warplanes



MOSCOW (RFE/RL) -- Nine months after acquiring sophisticated fighter jets from Russia, the Armenian military has contracted a Russian defense company to modernize its older combat aircraft.

Armenia's Defense Ministry signed on Monday a relevant agreement with Russia's United Aircraft Corporation (UAC) at a ceremony in Moscow attended by Defense Minister Davit Tonoyan.

A ministry statement said UAC will repair and upgrade Sukhoi Su-25 aircraft that formed until recently the backbone of Armenia's small Air Force. It released no financial or other details of the deal.

UAC is a state-owned holding company that comprises Russia's leading civilian and military aircraft manufacturers.

Su-25, also known by the NATO reporting name Frogfoot, went into service with the Soviet Air Force in the early 1980s and has been repeatedly modernized since then. Russia's official TASS news agency reported last year that the latest upgraded version of the low-flying warplane will be equipped

with new target sighting and precision bombing systems.

The Armenian Air Force has 15 or so such aging jets designed for close air support and ground attack missions. It was significantly reinforced late last year by four Sukhoi Su-30SM fighter jets purchased from Russia.

Su-30SM can perform a much broader range of military tasks with more long-range and precision-guided weapons. It is a modernized version of a heavy fighter jet developed by the Sukhoi company in the late 1980s. The Russian military first commissioned Su-30SM in 2012.

Tonoyan told reporters in January that Armenia will receive more such jets "soon." He had said earlier that the Armenian military plans to have 12 Su-30SMs in the coming years.

Russia has long been the principal source of military hardware supplied to the Armenian army. Membership in Russian-led Collective Security Treaty Organization (CSTO) allows Armenia to acquire Russian weapons at knockdown prices and even for free.

Russia Working With Partners to Resume Negotiations on Nagorno-Karabakh conflict

MOSCOW -- Moscow expects negotiations on the settlement of the Nagorno-Karabakh conflict to resume as soon as possible and is working on it jointly with its Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) Minsk Group partners, according to Russian Foreign Ministry Sergei Lavrov.

In an interview with the Russian Trud newspaper published on Friday Lavrov was, in particular, asked to speak about reasons behind the July escalation on the Armenian-Azerbaijani border and evaluate the likelihood of its growing into a large-scale armed conflict.

"A whole complex of reasons had led to the conflict. The basis of it, of course, was the unresolved Nagorno-Karabakh problem plus the overheating of the public space on both sides of the border," the top Russian diplomat said.

"The geographic factor also served as a kind of trigger: the decision of the Armenian side to reanimate an old border checkpoint located 15 kilometers from the Azerbaijani export pipelines caused heightened anxiety on the one side and an unjustified response from the other, and, as a result, it launched the flywheel of confrontation with the most unpredictable consequences," he added.

In his interview Lavrov pointed out that the clashes were the second largest violation of the Moscow-brokered 1994 ceasefire after 2016 clashes near Nagorno-Karabakh and the first such large-scale fighting at the state border of Armenia and Azerbaijan in the past 26 years.

Lavrov said that the Russian co-



chair of the OSCE Minsk Group, which also includes the United States and France, was in direct contact with the top diplomats of Armenia and Azerbaijan during the whole period of the escalation.

"As a result, it was with active Russian mediation that, although not from the first attempt, but still we got to the agreement on ceasefire from July 16," he said.

The clashes at the Armenian-Azerbaijani border were followed by tensions between ethnic Armenian and Azerbaijani communities around the world, including in Russia.

Instances of fights and violent rampages involving Armenians and Azerbaijanis were reported in Moscow and other cities of Russia.

Lavrov stressed that "both diasporas should be fully aware of their responsibility both for the observance of the laws of the Russian Federation and for helping to create an atmosphere conducive to the normalization of relations between Baku and Yerevan."

Government Warns Armenians Against Coronavirus Complacency

YEREVAN -- Prime Minister Nikol Pashinyan urged Armenians to strictly follow anti-epidemic rules amid what he described as relative stability in the rate of coronavirus infection in the country.

Health Minister Arsen Torosyan said at a government session that the downward trend in the number of new coronavirus cases in Armenia has come to a stop, adding that sharper declines are hardly expected while the situation remains stable.

"Taking into account the economic activity and the mobility of the population in general, including the number of citizens returning to Armenia, I think it will be very difficult to have fewer cases than we identify daily if the situation I have described is maintained," Torosyan said.

During the past several weeks Armenia's Health Ministry has reported between 150 and 300 new coronavirus cases and between one and eight Covid-19 deaths a day. This is two to three times lower than at what appeared to the peak of the epidemic in the first half of July when more than 700 new coronavirus cases and about 15 deaths were re-

corded on a daily basis.

Overall, Armenia has recorded more than 43,000 coronavirus cases, 36,049 recovered patients and 858 deaths since the start of the epidemic in March.

At a daily cabinet meeting Prime Minister Pashinyan stressed that the current stability is relative and a reversal of the situation may happen at any moment. Pashinyan warned the public against complacency based on the observed decrease in the number of new coronavirus cases.

"The average daily numbers today are more than twice lower than in July. But if we do not respond to the situation properly, we will quickly return to the situation observed in July," he said.

"No citizen will be left without medical assistance, but citizens must make an effort not to get infected," Pashinyan said for his part.

The Armenian prime minister urged the police to step up their efforts in enforcing mandated mask-wearing in all public spaces and also appealed to the public to show more individual responsibility to stem the spread of infection.

Armenian Soldier Captured by Azerbaijan

YEREVAN -- An Armenian army officer was taken prisoner by Azerbaijani forces over the weekend in disputed circumstances.

Armenia's Defense Ministry said the junior officer, Gurgen Alaverdian, lost his way due to "extremely unfavorable weather conditions" as he was about to inspect an Armenian frontline position on Saturday evening. It did not specify whether the position is located on the Armenian-Azerbaijani border or the "line of contact" around Karabakh.

The Azerbaijani military claimed, meanwhile, that its troops deployed in the Goranboy district just north of Karabakh captured Alaverdian while fighting back an Armenian commando attack early on Sunday.

Shushan Stepanian, the spokeswoman for the Defense Ministry in Yerevan, dismissed the claim as "disinformation."

"There was no [Armenian] sabotage attack," said Stepanian. "They are just trying to portray the officer who lost his way as a saboteur."

The International Committee of the Red Cross (ICRC) is already investigating the case. As Zara Amatuni, head of communication programs at the International Committee of the ICRC office in Armenia, told RFE / RL, the committee is already in dialogue with the Armenian and Azerbaijani authorities. The ICRC has offices in Baku and Yerevan.

Armenian Environment Ministry Embarks on Dismantling Illegal Constructions on Lake Sevan Coastal Areas



YEREVAN (Arka.am) -- Armenia's nature protection ministry has begun dismantling a number of illegal buildings on the coastal strip of Lake Sevan, David Grigoryan, the ministry spokesman, reported Tuesday morning on his Facebook page.

In his words, within the framework of the visit of the Romanos Petrosyan, the environment minister, saw an illegal construction in the coastal area as he visited the Sevan National Park.

"In the central part of the Sevan peninsula, on the left side of the asphalt road leading to the former pier, the land user, without any permission, has built an open gazebo-cafe by using iron structures. The minister instructed to check the availability of appropriate construction documentation and immediately eliminate violations, freeing the coastal part from illegal construction in the shortest possible period of time," Grigoryan said.

He noted that the illegal pavilion is being dismantled at the moment.

Grigoryan said that the proper

management of the coastline and the dismantling of illegal buildings are crucial to ensure the safety of the water resources of Lake Sevan, wildlife and ecological subsystems. In this regard, he said, inspections and monitoring are carried out on a regular basis, each illegally constructed building or pavilion will be dismantled in accordance with the law.

Lake Sevan is the main source of drinking water in the region, one of the largest alpine lakes in Europe and Asia, located in the very heart of the Armenian Highlands, at an altitude of 1914 meters. In length, from north-west to south-east, the lake extends for more than 70 kilometers, and the area of its water surface reaches almost 1.5 thousand square kilometers.

The only source from the lake is the Hrazdan River (a tributary of the Araks), while 28 rivers flow into it, the total area of the basins, which is 2776 sq. kilometers. By 2030, the lake level is planned to be increased to the optimal 1903.5 meters.

U.S. to Provide an Additional \$1.4 Million

Continued from page 1

permanent residence. Thanks to this assistance, the problem of their accommodation, food and use of medical and social services will be alleviated.

In addition to the aforementioned assistance provided to combat COVID-19, over the past 20 years, the United States has provided Armenia with more than \$1.57 billion, of which about \$106 million was targeted towards healthcare.

Former Swedish Leader Suggests 'Armenian Model' for Belarus

STOCKHOLM (RFE/RL) -- Carl Bildt, one of Europe's most experienced diplomats and politicians, has described Armenia's democratic transition in 2018 that was devoid of any geopolitical orientation as a "much better analogy" for Belarus than Ukraine's revolutions.

Bildt, who was Sweden's foreign minister from 2006 to 2014 and prime minister from 1991 to 1994, published an article on the Project Syndicate website on August 18 in which he stressed the appropriateness of the "Armenian model" for Belarus.

"With Belarusians taking to the streets in unprecedented numbers and refusing to be cowed by state violence, it is obvious that Belarusian President Alexander Lukashenko has failed in his bid to steal another election and prolong his time in power. By all standards, his days in power are now numbered," Bildt writes.

"Many commentators are comparing the situation in Belarus to Ukraine's Orange and Maidan revolutions in 2004-05 and 2014, respectively. But Belarus is not Ukraine, and nor is it particularly helpful to apply the Maidan model to the scene playing out in Minsk and other Belarusian cities and towns."

The 71-year-old former diplomat noted internationally as a mediator in the Yugoslav wars in the 1990s notes that "although domestic issues of corruption and mismanagement have undoubtedly played a role in Ukraine's post-Cold War political developments, the main determining factor has been the wish to bring the country into the European fold."

"The Maidan movement was a direct response to then-Ukrainian President Viktor Yanukovich's attempt to abandon the cause of European integration and reform. The revolutionaries openly mobilized under the banner of the European Union.

"The uprising in Belarus is different. Domestic concerns are clearly playing the more salient role, and questions about the country's orientation vis-à-vis Europe or Russia are almost totally absent. Belarusians are simply fed up with the 26-year reign of a man who is increasingly out of touch with society. The banner of the revolution is the forbidden white-red-white Belarusian national flag, which is likely soon to become the country's official flag (as it was in 1918 and 1991-95). Indeed, no other banners have even made an appearance," the former Swedish leader writes.

"In Belarus's case, I would offer an analogy not to Ukraine, but rather to Armenia in the spring of 2018, when mass demonstrations led to the resignation of longtime President Serzh Sargsyan and inaugurated a new democratic era for the country," he adds.

In his comparison between Armenia and Belarus Bildt writes that Armenia, too, has always had a close



relationship with Russia, for both historical and strategic reasons and in 2013, the country abstained from joining Georgia, Moldova, and Ukraine in entering into a Deep and Comprehensive Free-Trade Agreement with the EU, opting instead to join the Russian-led Eurasian Economic Union (EEU).

Bildt notes that during the events of 2018, there were "justifiable fears that Russia would intervene in some way in order to forestall another 'color revolution' in a former Soviet republic." "But, because Armenia's geopolitical orientation wasn't poised to change, the Kremlin seems to have restrained itself," he stresses.

In the former Swedish leader's view, under the best of circumstances, the Armenian revolution could provide a template for Belarus. "The immediate goal is for a transitional administration to pave the way for a new presidential election under international monitoring. To ensure a smooth process, Belarus's external orientation should be kept off the table. The election and broader struggle must be solely about democracy within the country, and nothing else," Bildt writes.

The former Swedish diplomat finds that to create the conditions for the "Armenia model," the EU must craft its coming sanctions carefully, "targeting only the individuals who are responsible for and involved in the obvious falsification of the election and the ensuing violent crackdown on protesters."

"Any action that imposes costs on Belarusian society and the economy more broadly would be counterproductive," he warns.

"Whether Russian President Vladimir Putin would accept an Armenian-style political transition in Belarus is, of course, an open question. There are bound to be some in his inner circle issuing paranoid warnings about a slippery slope leading to NATO taking over. To head off those calling for a brutal crackdown to prevent any kind of democratic breakthrough, the West will have to be proactive in its diplomacy, making clear that it will support a democratic Belarus that still chooses to have close links to Russia," Bildt writes in his article on the Project Syndicate website.

AEF Announces 2020-2021 Richard R. Tufenkian Scholarship Recipients

GLENDALE - The Armenian Educational Foundation's (AEF) Board of Directors and Scholarship Committee has announced the 2020-2021 Richard R. Tufenkian Scholarship Award recipients. Three \$3,000 scholarships have been awarded to Armenian undergraduate students at accredited United States colleges or Universities. To qualify for this scholarship, students had to be of Armenian descent, have a minimum 3.0 GPA, show financial need, and be actively involved in the Armenian community.

In total, 51 applications were received for the Richard R. Tufenkian Scholarship. The committee diligently reviewed and selected the following three students.

other young Armenians from our homeland to pursue their dreams and receive an education at a world renowned university.



Kami Arabian (Glendale, CA)

Kami Arabian was born in Glendale, California in 2002. He graduated from Rose and Alex Pilibos as one of the valedictorians for the class of 2020 with an unweighted 4.0 GPA. During his time at Pilibos, Kami served his classmates as a representative in the student council, later to be elected president during his senior year. Kami was involved in his school's Model United Nations team, serving as its secretary-general. Through these experiences, Kami developed a passion for public service, and as a result, he decided to take an internship in the Office of Senator Anthony Portantino under the direction of the staffer who was responsible for representing environmental issues across the district. Kami supplemented this experience by later interning in the administrative division of the Glendale Department of Water and Power, where he developed an understanding of the policies that impact his local community.

Recently, Kami was admitted to Dartmouth College, an Ivy League institution located in New Hampshire, where he plans to double major in environmental engineering and political science and graduate by 2024. Upon completing his education at Dartmouth College, Kami intends to pursue a degree in law, with the goal of starting his own firm one day in the future. He is determined to give back to the Armenian community since he recognizes the important role that it plays in the success of future generations.



Anaida Fahradyan (Yerevan, AM)

Born in Yerevan, Armenia, Anaida Fahradyan has recently completed her freshman year at Wilson College in Pennsylvania, with a 4.0 GPA. Anaida



Arman Ghazaryan (Vayk, Armenia)

Arman Ghazaryan was born in Armenia in 1998. He is a rising sophomore at the University of California, Los Angeles (UCLA) majoring in Business Economics and minoring in Statistics with a 3.7 GPA. Arman graduated from Quantum College International Baccalaureate program in Armenia in 2016. While in high school he has received multiple awards including the annual educational award of the President of Armenia in IT sphere in the nomination of the best high school student of the year (2015), as well as the annual award of the Quantum College as the best college student of the year (2015).

Arman participated in numerous volunteering activities/projects in Armenia including providing training and support to the communities in the bordering areas with Azerbaijan that significantly suffered from conflict, tutoring children in the Nubarashen community of Armenia, and other community service projects organized by different Armenian and International organizations such as AGBU, Fuller Housing, Rotary and Rotaract Clubs Yerevan-International. He also interned with Gyumri TechnoPark and the Constitutional Court of the Republic of Armenia.

Arman was admitted to UCLA in 2016, but after completing the first quarter, was called up to active military service by the Ministry of Defense of Armenia. He spent the next two years in the Armenian Armed Forces as a conscript. He returned to the United States in 2019 with deeper motivation and determination to finish his education and pursue a career in corporate finance with a particular interest in investment banking. Arman hopes to one day be able to support

Երբ Հայերեւոյն Լրջօրէն Սօսեմանք, Շատեր Կը Յետաքրքրուին



ՄԱՐԻԼԻՆ ՉԱՐԵԱՆ

Իշխան Չիֆթճեան ծնած է Պէյրութ, Լիբանան, ուր ստացած է իր կրթութիւնն ու ուսումը: Ապա ուսանած է Գերմանիոյ մէջ: Ազգային խոր համոզումներու հիման վրայ ան կը զգայ մայրենի լեզուին կարեւորութիւնը, նկատելով զայն որպէս ինքնութեան գատորոշիչ գիծ, եւ ունի իր մտահոգութիւնը՝ լեզուի սփիւռքեան նահանջին համար, եւ զայն կը համարէ հաղորդակցութեան եւ շփման միջոց աշխարհի մէջ սփռուած հայութեան համար: Մտահոգ արեւմտահայերէնի նուազումով՝ նուիրուած է անոր ուսուցման եւ կը քաջալերէ անոր ընթերցումը եւ գրաւոր տարածումը: Իր կողմէ հիմնադրուած եւ փոքր խմբակով ղեկավարուող Հայերէն Blogի (hayerenblog.wordpress.com) միջոցով իշխան Չիֆթճեան կը համարէ մեծ յաջողութիւնները իր կողմէ անձեռն դրած գրական երկերներէ հայերէն լեզուին շուրջ, որոնք լեզուն կը կարգան, կը գրեն եւ կը սորվին: Ունեցած ենք համացանցային հարցազրոյց մը իշխան Չիֆթճեանի հետ, ահա ստիկ իր պատասխանները, զորս կու տանք ստորեւ:-

1.- Ի՞նչ պիտի ըստիք այն անձերուն, որոնք պէտք չունին հայերեւոյն հաղորդուելու համար այլ անձերու հետ: Երբեմն անձերը կ'ուզեն լեզու մը սորվիլ, որովհետեւ յստակ պատճառ եւ նպատակ ունին, սակայն դուք ի՞նչ պատճառաբանութեամբ այդ անձերը կը մղէք հայերեւոյն սորվելու, առանց անոր պէտք ունենալու:

Եթէ պէտք չունիս՝ չես սորվիր. եթէ պէտք ունիս՝ կը սորվիս: Ասիկա «պէտք»ի ու գործնականութեան տրամաբանութիւնն է: Յստակ է: Մեր մօտեցումները յաճախ այս տրամաբանութեան վրայ հիմնուած են: Ինչ որ ինձի պէտք չէ՝ գոյութիւն իսկ չունի. այսպէս կը մտածէ գործնապաշտ մարդը:

Շատ բնական է, որ հայերէնը կրնայ մեր առօրեային մէջ պէտք ըլլալ կամ չըլլալ, գործի մը ծառայել կամ չծառայել: Ասիկա կախեալ է մե՛ր մօտեցումէն: Եթէ ուզենք՝ զայն կը բերենք, մեր կեանքին մաս կը դարձնենք:

Ճաշի սեղանին վրայ շատ կերակուրներ կրնան ըլլալ. կան հացը, գլխաւոր ճաշը եւ այլ մանրուք: Հացը քիչ թէ շատ մնայուն ներկայութիւն է սեղանին վրայ: Ես անձամբ հայերէնին պիտի տայի ամէնօրեայ հացին դերը: Ուրիշը՝ չի տար: Եւ ազատ է: Չենք կրնար պարտադրել: «էջ»ը «ծառ» հանե-

լը դժուար աշխատանք մըն է:

Ան որ պէտք չունի հայերէնին եւ չի գործածեր՝ թող չգործածէ, սակայն ան որ նուազագոյն փափաքը ունի սորվելու՝ մէկ առ հարիւր (1%), ես պատրաստ եմ, - ահա ա՛յս է ձեր հարցումին պատասխանս, - այդ մէկ տոկոսին վրայ աշխատելու: Ձերոյն վրայ ես չեմ աշխատիր: Ձեր հարցումին մէջ շեշտուած «հայերէն սորվելու մղելու իմ պատճառաբանութիւնս» դիմացինին մէջ գտնուող այդ մէկ նուազագոյն տոկոս կազմող փափաքին գոյութիւնն է: Այսինքն այդ «պատճառաբանութիւն»ը դուրսէն չի գար, այլ ներսէն է, հոգ չէ թէ՛ շատ քիչ «քանակ»ով: Եթէ զայն գտնեմ տուեալ անձին մէջ՝ կը մղեմ սորվելու:

Հոս կու գայ հարցումը, մենք՝ այսինքն այն կառուցները եւ կազմակերպութիւնները, դպրոցներէն զատ, որոնք լեզուին ուսուցման ու կիրառման շխտանքին նուիրուած են, պատրաստ են այդ մէկ տոկոսին վրայ աշխատելու: Ես ձեզի տամ կարճ պատասխանը, որ գաղտնիք չէ՝ Ո՛ջ:

2.- Ի՞նչ պիտի ըստիք այն երիտասարդներուն, որոնք երբեմն հայերեւոյն սորված են եւ զայն պահած են անկիւն մը, չեն գործածեր, չեն խօսիր, չեն կարդար եւ չեն գրեր:

Պիտի առաջարկէի, որ անոնք փորձ մը ընէին ատենին իրենց սորվածը մէջտեղ հանելու: Հայերէն Blogը այդ փորձերուն սիրով կ'ընդառնէ: Երկու օրինակ տամ:

Ա. Մեր կեանքին մէջ թանկագին առարկաներ կան, որոնք սիրած կ'ըլլանք ատենին ու անկիւն մը նետած, մոռցած: Երբ պատահում մը գանոնք գտնենք, շատ կ'ուրախանանք: Կ'առնենք անոնցմէ մէկը ու կը դնենք մեր աչքին առջեւ, սեղանին վրայ եւ անկիւն հաճելի, ներշնչիչ, գեղեցիկ ներկայութեան կը վերածուի: Կամ ալ... չի վերածուիր:

Բ. Երբեմն անձերու կը հանդիպինք մեր կեանքին մէջ, որոնք մեր կեանքին, առօրեային մէջ բարերար ու շինիչ ազդեցութիւն կը գործեն, անկեղծ ներկայութիւն եւ ընկերակից դառնալով մեզի:

Հայերէնը ոչ «առարկայ» է, ոչ ալ «անձ», սակայն այդ երկուքին պէս ու անոնցմէ ալ անդին դեր մը կրնայ ունենալ մեր կեանքին մէջ, դառնալով մեր մտերմը:

3.- Ի՞նչ միջոցով այսօր կարելի է համոզել անձ մը, որ հայերեւոյն խօսի եւ հայերեւոյն գործածէ: Ինչպէ՞ս կարելի է անձ մը խրախուսել, որ հայերեւոյն սորվելու մէջ իմաստ մը գտնէ:

Ատենին մէկը ըսած էր, թէ ի՞նչ կը պակսի աշխարհէն, եթէ հայութիւն չըլլայ: Ոչի՛նչ՝ պատասխանած էր («Կը խորհիմ, որ մեր աշխարհը բան մը պիտի չկորսնցնէ, եթէ իր երեսէն Հայը անհետանայ վերջնական չքացումով», Ծ. Շահնուր): Ու հայերը վրան յարձակեցան՝ չես գիտեր ինչո՞ւ: Կ'երեւի կ'ուզէին գոյութիւն ունենալ անպայման: Աշխարհէն չպակսի:

Հայերէն գրելն ու կարդալը քաջալերել, «համոզել», որ մարդիկ գրեն կամ կարդան՝ երկարաշունչ աշխատանքի արդիւնք են: Չենք կրնար միայն փափաքելով աշխարհէն չպակսիլ, ինչպէս որ չենք կրնար միայն «սիրելով» հայերէնը զայն սորվիլ: Փորձառութեամբ կրնամ ըսել, որ երբ մեզի հետ աշխատողները տեսնեն մեր աշխատանքին լրջութիւնն ու հայերէնին հանդէպ ունեցած մեր յարգանքը՝ իրենք ալ կը քաջալերուին: Կրնայ ըսածս անհամեստութիւն թուիլ:

Քաջալերողը նախ ինք պէտք է լեզուին իմաստը տեսնէ ու ի հարկին նախ ստեղծէ զայն իրեն համար, որպէսզի կարենայ այդ իմաստը փոխանցել: Դրամ բաժնելով կարելի չէ լեզու սիրող կամ գրող մէջտեղ բերել: Խորունկ, գոյութեանական գիտակցութիւն պէտք է ըլլայ, որ մենք չունինք իբրեւ հաւաքականութիւն: Երեւակայեցի՛ք, որ պատասխանատու անձեր կ'ըսեն, «Լաւ կ'ըլլայ հայերէն սորվիլ քան թէ չսորվիլ»: Լաւի, աւելի լաւի եւ ամենալաւի ինչի՞ր չկայ հոս. հոս կայ էականի հարց:

Հայերէնին իմաստը, հայերէն սորվելուն իմաստը իր համին մէջ է: Ինչպէս մեր կեանքին մէջ անձեր ու առարկաներ կան, որ միշտ կը փնտռենք, անոնց պէտք կ'ունենանք, անոնց կը մղուինք ներդրութեան եւ ուրախութեան ատեն եւ անոնց կորուստը կ'ապրինք՝ այդպէս ալ հայերէնը մեր հարազատն է կամ կրնայ ըլլալ: Արեւելագէտ բարեկամ մը ունէի, որ կը կրկնէր յաճախ. լեզուն անանուն գագոցում է, աշխարհը զգալու ձեւ է:

4.- Ի՞նչ փորձառութիւններ ունեցաք «Հայերեւոյն Blog»ի ստեղծումէն ի վեր: Ի՞նչ դրակամ եւ ի՞նչ բացասական երեւոյթներ ունեցաք:

Փորձառութիւնները շատ են, սակայն ամենակարեւորը այն է, որ աշխարհի երեսուն տարեքեր երկիրներէ 200է աւելի անձեր, շուրջ 10-75 տարեկան, իրարու (գրեթէ բոլորը) անծանօթ, չորս տարիէ ի վեր կը գրեն, անշուշտ՝ ոչ բոլորը նոյն յաճախականութեամբ, նոյն կընդունքով, նոյն մակարդակով ու թափով, սակայն այս իրողութիւնը անձամբ ինձի համար դրական փորձառութիւն է: Մարդիկ, որոնք ոչ թէ մեզ չէին ճանչնար, այլ մեր անունը չէին լսած, քանի մը տարիէ ի վեր կը գրեն: Ոմանք նախապէս չէին գրեր, ուրիշներ արդէն կը գրէին:

Կարեւոր է գիտնալ, որ մենք մեր աշխատակիցներուն հետ սերտօրէն կը գործակցինք, գրելու նիւթի ու ձեւի մասին: Մենք աշխարհէն նիւթ հաւաքելով մեր էջը չենք լեցնել: Շատ կան այդպիսի էջեր համացանցի վրայ: Մեր նիւթերուն մէկտեղումը խորհրդակցութեան եւ յոգնաշունչ աշխատանքի արդիւնք է:

Այս մեծ ու դրական փորձառութեան դիմաց կրնամ նոյնքան եւ թերեւս աւելի մեծ ժխտական փորձառութիւն մըն ալ ըսել. մեր

ագգին մէջ պատասխանատուութիւն ստանձնած անձեր ու կազմակերպութիւններ ասպիսի գործով չեն զբաղած, Հայաստան կամ Սփիւռք, չեն ալ քաջալերեր նման աշխատանք: Այն չնչին տոկոսը, որ մեզ բարոյապէս կը քաջալերէ, իրենց համապատասխան կազմակերպութիւններուն մէջ խօսք եւ ձայն չունեցողներէ կը բաղկանայ, բարի կամեցողութիւն ունեցող մարդոց փոքրիկ թիւ մըն է. անոնց մենք միշտ շնորհակալ ենք: Անտեսուծի այս կեցուածքը, որ հայկական մակարդակի վրայ գրեթէ ամէն տեղ տարածուած է, պատճառ չէ, որ մենք մեր գործը չշարունակենք:

5.- Ձեր առօրեայ գործունեութեան մէջ դուք շփման մէջ եք զանազան երկիրներու մէջ ապրող անձերու հետ: Ի՞նչ տարբերութիւններ կը գտնէք այդ երկիրներուն մէջ բնակող անձերուն միջեւ, նկատի ունենալով անոնց վերաբերմունքը հայերեւոյն օգտագործման համդէպ որպէս խօսակցական լեզու կամ դաստիարակման եւ մշակութային լեզու:

Ես ամէն տեղ կը տեսնեմ, որ երբ հայերէնին լրջօրէն մօտենանք, շատեր կը հետաքրքրուին, կը խանդավառուին: Երկարաշունչ աշխատանքի վարժ չեն շատեր, սակայն կը սորվին: Ամէն ինչ փորձառութեամբ է:

Կան Միջին Արեւելքի մէջ գաղութներ, ուր հայերէնը տան մէջ իսկ չի քաջալերուիր գործածել, յատկապէս վերջին տասնամեակին, ծնողներ կը փափաքին, որ իրենց գաւակները օտար լեզուներ սորվին, հայերէնը տան մէջ կը խօսին գէշ-աղէկ, կը բաւէ, պէտք չկայ աւելիին:

Աստեղ սակայն ժողովուրդը կամ նոյնիսկ ծնողները յանցանք մը չունին: Ժողովուրդին վրայ յանցանք բարդելը շատ դիւրին է, ինչ որ յաճախ կը լսենք համայնքի պաշտօնական ներկայացուցիչներու կողմէ, «մեր ժողովուրդը ասպէս պէտք է ընէ, իր գաւակները հայկական վարժարան պէտք է դրկէ» եւ այլն եւ այլն: Սփիւռքի մեր կեանքը կազմակերպող բոլոր կառուցները իրենք է որ կարեւորութիւն չեն տար լեզուին, չեն մշակեր անոր կապուած ծրագիր ու աշխատանք, հետեւողական, մնայուն ռազմավարութիւն չունին, կը զբաղին մակերեսային խորհրդակցութիւններով ու խորհրդաժողովներով, անլուրջ յայտարարութիւններով ու արտայայտութիւններով գ'յդ է պատճառը, որ աշակերտն ալ, ծնողքն ալ կը հեռանան հայերէնէն ալ, հայկական դպրոցէն ալ, հայութենէն ալ: Մեր ծնողներուն եւ աշակերտներուն լեզուի հանդէպ անտարբերութիւնը արդիւնքն է համայնքային այս լեզուազուրկ եւ լեզուատեսաց կեցուածքին եւ ոչ՝ պատճառը:

Տարբեր գաղութներէն մեզի հետ աշխատողները հայերէնով հետաքրքրուած են: Լեզուին հանդէպ անոնց կեցուածքը շատ չի տարբերի մէկէն միւրը: Անոնք բոլորն ալ իրենց շրջանակներուն մէջ կը փորձեն լեզուին լուրջ ու հոգածու գործածութիւնը քաջալերել:

6.- Ի՞նչ սխալներ գործած են որոշ երկիրներու հայ հաւաքականութիւնները, - գործարար, - կորստիւններու հայ գաղութը, - կորստիւններու համար հայերեւոյն օգտագործման, եւ ի՞նչ պէտք է ընել, - եթէ կարելի է բան մը ընել, - այս

Ես Ինձի Հետ Անոնք Հայրենիքին Կռնակ Դարձուցած Չեմ

Խմբագրութեան կողմէ. - Դոկտ. Յակոբ Չոլաքեան այժմ կը դասաւանդէ Երեւանի Պետական Համալսարանին մէջ: Աւարտած նոյն համալսարանի Բանասիրութեան բաժինը: Ծնած է Քեսապ: Եղած է բազմամեայ սիրուած ուսուցիչ Հայկաի մէջ: Ան յայտնի բարբառագետ է եւ մասնագետ Քեսապի ու շրջանի բանահիւսութեան: Ընթերցողներուն ուշադրութեան կը յանձնենք իր հայրենադարձի հերթական խոհերը Միջին Արեւելքի մէջ վերջին տասնամեակին ծաւալած արիւնալի դէպքերուն եւ անոր յաջորդած ներգաղթի առթիւ:

ԴՈԿՏ. ՅԱԿՈԲ ՉՈԼԱՔԵԱՆ

Իսկապէս, ըսել ու լսել պէտք չէ, որ Հայրենիքը տարանցիկ կայան եղաւ հայրենիք եկած սուրբ-ասայերուն եւ ատկէ առաջ՝ իրաքահայերուն համար: Վաղը, թերեւս, նոյնը ըլլալ լիբանանահայերուն համար: Գէշը այն չէ, որ հայրենիքը տարանցիկ ճամբայ եղած է անոնց համար, ատիկա նոյնիսկ առաւելութիւն մըն է հայրենիքին եւ առանձնաշնորհում մը՝ տեղափոխուող մեր հայրենակիցներուն համար: Գէշը հեռացողներուն ուղղուած բացառապէս թէ թաքուն մեղադրանքն է:

Շատեր եկան եւ հեռացան, որովհետեւ այստեղ չկրցան իրենց գոյութիւնը պահպանել, ընտանիք պահել, չկրցան այստեղ ապրիլ: Շատերը կը ճանչնամ անունով մականունով, կը ճանչնամ ընտանիքի անդամներով, իմացական կարողութիւններով, ազգային ըմբռնումներով, նիւթական տնտեսական վիճակով:

Հայրենադարձութեան բոլոր քարոզները, կոչերը, հրաւերները փուճ են, երբ հայրենադարձողներու մնալու հնարաւորութիւններն ու միջոցները սակաւ են կամ հայրենադարձներով զբաղելու քու միջոցները անբաւարար են: Ոչ միայն նորեկները կը վերադառնան, բնիկներն ալ կը հեռանան: Հացի խնդիր է: Արդէն մոռցանք Դից Մաչրի անունով մկրտուած ու երբեք չապրած գիւղի մը պատմութիւնը: Արդէն մոռցանք, որ Դէպի Երկիր նշանախօսք մը կար: Մարդիկ հայրենիքի մէջ աղքատ մնալ ու բեռ ըլլալ չուզեցին, անկախ անկէ, որ այդ բեռը շալկող ալ չկար: «Ինտեգրման» եւ «ադապտացիայի» քու մեկնութիւններդ սանդի մէջ ջուր ծեծել է, պարապ տակաւ աղմուկ: Մարդու արժանապատուօրէն ապրելու իրաւունքը մարդու ամենասուրբ արժանապատուութիւնն է: Ինչ կրնային ընել, երբ այստեղ չկրցան երկու ոտքի վրայ մնալ: Դուք ամէն նախկին ուսուցիչէ, պաշտօնեայէ, արհեստաւորէ, այս կամ այն մասնագիտութեան տէր մարդէ ու գործարարէ չէք կրնար ակնկալել, որ անպայման հոս յաջողի կամ կեանքի ընթացքը փոխէ՝ ասպարէզը, գործը, արհեստը...: Գիտեմ, թէ ոմանք ինչպէս դուռէ դուռ կ'իջնային գործ մը հայթայթելու համար, թերեւս ալ երկու կամ երեք տեղ նոյնիսկ վազելու տրամադրութեամբ, որպէսզի այստեղ գոյատեւելու չափ միջոց ունենային...: Տարի մը, երկու դիմացան, թերեւս աւելի, շատեր կը շարունակեն մնալու եւ չհեռանալու կիրքով սեղմուել...: Յետո՞յ...

Գացին: Լաւ ըրին: Որովհետեւ նախ՝ տարտղնուած ու ցրուած ընտանիքները հիւրընկալ երկիրներու մէջ մէկտեղուեցան, գործ, տուն-տեղ ունենալու արագ միջոցներ հայթայթեցին կամ իրենց տրամադրութեամբ: Սկսան ապրիլ: Շունչ քաշեցին այս երկար ու լկիւն ողիսականներէն ետք: Ինչ գէշ բան

կայ ասոր մէջ: Խնդրեմ, հին ու նոր ընտանիքները համայնքային շրջագիծին մէջ ամբողջացան, իրարմով թարմացան, զօրացան, եկեղեցիով, ակումբով, միութիւններով, հայկական դպրոցներով պայմանաւորուած՝ պահպանեցին ու կը շարունակեն պահպանել մշակութային ժառանգութեան յարատեւութիւնը, բան մը որ հայրենիքի մէջ «ինտեգրման» եւ «աստապտացիայի» գլաններու տակ առհասարակ նիւթ ալ չդարձաւ...: Ատիկա ուրիշ ցաւ է:

Ակամայ կը լիչեմ մեծն Շահան Շահնուրի «Նահանջը առանց երգի» վէպին շահանջել փորձող վերջին հերոսը՝ «Լոխումը», որ տեսնելով Փարիզի ուժացման ու այլասերման պայմանները՝ կ'ուզէ Հայաստան ներգաղթել: «Ռուսական դեսպանատուն է գացեր Լո-

խում, պահանջելով, որ Հայաստան երթալու համար իրեն անցագիր տան: Մերժեց են: Ըսեր է, թէ կ'ուզէ իր հայրենիքը ապրիլ. մերժեց են: Ըսեր է, թէ կ'ուզէ ճահիճներու չորացումին եւ ջրանցքներու բացումին համար իր բազուկները տանիլ. մերժեց են: Ըսեր է նոյնիսկ, թէ կ'ուզէ Արարատը տեսնել ու շնչել գայն. նորէն մերժեց են»:


Լոխում այս անգամ դիմեր է սարափելիօրէն անհաւանականին, բայց մարդկայնօրէն ամենէն տրամաբանականին, վերադառնալ իր արմատներուն: «Այս անգամ վազեր է թրքական հիւպատոսարան: Մահիկաւոր դրօշը, անոնց գիրերը եւ թուրք գլուխները տեսնելով բոլորովին կատղեր է. պահանջեր է, որ անմիջապէս, անմիջապէս անցագիր տան իրեն... թէ մայրը մահամերձ է, պիտի մեռնի, թէ ինքն ալ հիւանդ է, ջղային նոպաներ ունի, թէ պէտք չէ, որ իր ապագան խորտակեն. իր տեղը հոս «Փաբրիկա»ներուն մէջը չէ, թէ պէտք չէ, որ... Սկսեր է հայհոյել, ունալ, անիծել: Մտիպուեր են քանի մը հոգի մէկէն վրան իջնալ գինքը դուրս կարենալ նետելու համար»:

Այո՛, Լոխումը պիտի հարցնէ. «Ո՞վ եմ ես, ի՞նչ եմ, ո՞ր պետու-

թիւնը պիտի զբաղի ինձմով, մեզմով»:

Հիմա համաշխարհայնացումի մեր օրերուն՝ հայր աւելի աշխարհաքաղաքացի է, քան 20-ական թուականներուն, այսինքն այդ տաղանայները հիմա նոյն ծանրութեամբ չեն ընկերանար անոր. օտար երկիր, օտար մշակութային միջավայր, օտար լեզու եւ բազում այլ օտարոտի երեւոյթներ հայ մարդը կը դիտէ հաշտ կերպով, կը դարձնէ ճամբու ընկեր, առանց իր ինքնութեան հրաժարելու: Բոլորին մէջ մէկ մագնիսական դաշտ կայ՝ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ, անով կ'ապրի, անոր համար կ'աշխատի, անոր վերելքին համար իր կարելին կ'ընէ: Հայրենիքին ոչ ոք թիկունք դարձուցած է, պայմանով որ շարունակէ վստահիլ ու կառչած մնալ իր եկեղեցական, կրթական եւ միութենական կառույցներուն, որպէսզի դիմանալ կարողանայ:




Ձի բաւեր ունենալ հայրենիք, որուն տէրը օտար է, չի բաւեր ունենալ սեփական պետութիւն, որ անգոր է, ատոր համար ալ գացողներուն եւ մնացողներուն մեծագոյն ճիգը հայրենիքի պետականութեան հզօրացումն է կամ պէտք է ըլլայ: Առանց հզօր հայրենիքի՝ չի կրնար հայրենադարձութիւն ըլլալ:



THE TIME TO GIVE BLOOD IS NOW

STEP UP! GIVE LIFE...
CELEBRATE ARMENIA'S INDEPENDENCE
SAVE A LIFE. GIVE BLOOD!

Sponsored by
Armenian Educational Benovolent Union
Armenian Council of America
Gaidz Youth Organization

Conducted by
American Red Cross

AEBU Center
1060 N Allen Ave, Pasadena, CA 91104

SUNDAY, SEPTEMBER 20, 2020
12:00 PM – 6:00 PM

Schedule your Appointment
Visit www.redcrossblood.org and enter sponsor code **AEBU**

For more information:
ACA @ 818.660.5142

S.S. Սահակ Բ Խապայեան Կաթողիկոսին Վերջին Այցն Ու Կիլիկիոյ Դժբախտ Ծակատագիրը 1920-1921

Միսի պատմական Աթոռին վերջին Գահակալը եղաւ: Իր կեանքն ու երկարատեւ գահակալութիւնը վերջալոյս չբերին իր ալեհեր կեանքին: Ընդհակառակը, արշալոյս մը բացին իր տոկուն կենցաղին եւ անխախտ հաւատքին շնորհիւ: Սահակ Կաթողիկոս տեսաւ վերընծիւղունը իր Աթոռին՝ իր ձեռքով, եւ ո՛չ թէ օտարին աջակցութեամբ:

ԴՈԿՏ. ՋՈԻԷՆ Ա. ՔՅՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Վերջին Յոյսն ու Հրաժեշտը

Ուղիղ դար մը առաջ Երջանկայիշատակ S.S. Սահակ Բ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը 1920 թուին աքսորէն Կիլիկիա վերադարձաւ այն յոյսով որ պիտի վերակերտէր իր Աթոռը՝ քաջալերուած Միհրան Տամատեանի քաղաքական դիրքէն: Լման տարի մը մնաց Ատանա, 1920 Նոյեմբերէն 1921 Դեկտեմբեր, եւ ապա անդարձ մեկնեցաւ Կիլիկիայէն, միշտ մնալով իր ժողովուրդին գլուխը երբ արդէն 72 տարիքը լրացուցած էր: Կաթողիկոսը իր վերջին հրաժեշտը տալով Կիլիկիոյ, գահակալութեան փորձանքներով լի ահաւոր իր ընթացքը շարունակել անվհատ՝ քաղաքական երկու յաջորդական հոսանքներու ընդմէջէն՝ Արեւմտեան Հայաստանէն դէպի Արեւելեան Հայաստան: Թուրքիոյ ծանօթ ոճիրը, որ այսօր համատարած ճանաչում գտած է արդէն որպէս բարձրաձայն պարսաւանք թուրք պետական դեկավարութեան դէմ, սկիզբ առաւ թրքական հողին վրայ, սպանդով եւ աքսորով, քանդելով հայուն տունն ու մշակոյթը, եկեղեցին ու համայն հայութիւնը, անցնելով սահմանէն անդին եւ Արեւելեան Հայաստանն ալ նոյն ճակատագրին մատնել փորձելով: Սարգարապաւոր ճակատամարտը սակայն ետ շարտեց թուրք բանակը խիզախ հայորդիներու վճռական դիմադրութեամբ՝ հռչակելով Հայաստանի Հանրապետութիւնը 1918 Մայիս 28-ին: Նոյնը չեղաւ սակայն թրքահայոց պարագային:

Երկու հոգեւոր պետերն ալ, S.S. Գէորգ Ե Սուրբնեան եւ S. S. Սահակ Բ Խապայեան Կաթողիկոսները, ամենէն վճռական պահուն նոյնիսկ մնացին ամուր եւ պահեցին հայուն մնացորդաց բեկորները: Ամենայն Հայոց Հայրապետը մնաց իր Աթոռին վրայ աներեր, հակառակ թշնամիին դէպի էջմիածին ու Երեւան ձախող ներխուժումին, իսկ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը թուրքին եւ Եւրոպայի պետութեանց քմայքին ներքեւ թափառեցաւ անտուն եւ անօթեան, ու անդարձ մեկնեցաւ բնակութիւն գտնելու Հայկազ, իր կարեւոր թեմերէն մէկուն մէջ, ուր մեծ թիւով վտարանդի Կիլիկեցիք հասած էին:

Հայութենէ պարպուած էին Սիսը, Ատանան ու Այնթապը, Մարաշն ու Զէյթունը: Վերապրողներն եղած էին գաղթական, անտէր եւ անտուն՝ ցրուած Պաղեստին, Սիւրիա, Լիբանան եւ Յունաստան, լքուած իրենց բախտին, իրենց ձեռքերով կերտելու համար իրենց տունը, մինչ անվհատ ու քաջարթուն Սահակ Բ Խապայեան Կաթողիկոսը իր դիմացկուն եւ աննահանջ ուժերով պիտի վերակերտէր իր Աթոռը Լիբանանի մէջ:

Նախընթացը

Կիլիկիոյ տարաբախտ պարպումին նախընթացը եւ պատճառը Եւրոպական դաւաճանող քաղաքականութիւնն էր: Առաջին Համաշխարհային Պատերազմի ժամանակ



Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ 1916 Մայիս 16-ին գաղտնի համաձայնութիւն մը կնքուեցաւ Օսմանեան Թուրքիոյ որոշ տիրոջութեան բաժնելու մասին, եւ այդ համաձայնագիրը ընդունուեցաւ Ռուսիոյ Կայսեր կողմէ եւ ստորագրուեցաւ Լոնտոնի մէջ:

Ըստ տուեալ պայմաններուն Ֆրանսայի պիտի յանձնուէր Կիլիկիան, նկատի ունենալով անոր ռազմավարական կարեւոր դիրքը: Հայկական Լէզդոնը գտաւ իր հովանաւորը՝ Ֆրանսան, որուն հետ հայեր պիտի կուռէին թուրքերուն դէմ եւ յաղթութեան պարագային Կիլիկիա ինքնավար պիտի դառնար եւ տրուէր հայերուն: Ըստ այնմ, Հայկական Լէզդոնը 1918 Սեպտ. 19-ին Արարայի ճակատամարտին մասնակցեցաւ Պաղեստինի մէջ ու Ֆրանսա յաղթական դուրս եկաւ անուններով յայտնի քսաներեք հայ հերոսներ նահատակ տալով:

Առաջին նշանները լաւ էին եւ սակայն շատ կարճատեւ: Ֆրանսա արտօնեց հայկական գունդին մուտքը Կիլիկիա շուրջ 6000 զինեալներով, որոնք ցամաք ելան Ալեքսանդրէթ, եւ Մերսինէն մտան Կիլիկիա: 1919-ին արդէն մօտ 120,000 հայեր կ'ապրէին Կիլիկիոյ մէջ, իսկ տարի մը ետք թիւը բարձրացած էր 160,000-ի: Սակայն Ֆրանսական հոգատարութիւնը լուրջ եւ մնացուն միջոցներ ձեռք չառաւ հայերու անվտանգութիւնը ապահովող: Ֆրանսայի հաւանութեամբ նոյնիսկ տեղ տեղ թուրք պաշտօնատարներ սկսան իշխանութեան գլուխ անցնել, մինչ անդին միեւնոյն ատեն Քեմալական շարժումը կը սողոսկէր Կիլիկիայէն ետք Իզմիրի եւ Յունական ծովերուն տիրանալու վճռականութեամբ: Սակայն անոնց համար Կիլիկիան նախ եւ առաջ կուգար:

Կիլիկիոյ Ինքնապաշտպանութիւնը

Հայեր իսկոյն ինքնապաշտպանութեան խիզախ փորձերու ձեռնամուխ եղան որոնք սակայն շուտով թուրքերուն ձեռքը ինկան՝ ջարդի եւ կոտորածի մատնուելով: Այսպէս, 1920-ին Մարաշ դիմադրեց 20 օրեր եւ կորսնցուց 11,000 հայորդիներ: Մնացած 8,000-ը գաղթեց Սուրիա: Հաճոյն պաշարուեցաւ 7 ամիս եւ հերոսաբար դիմադրեց թշնամիին, եւ սակայն 1920 Հոկտեմբեր 15-ին յանձնուեցաւ անոր:

Հաճոյ բազմաթիւ հայութեան միայն 380 զինուորներ կրցան ճեղքել թշնամիին բանակը եւ ազատիլ: Ո՞ւր էին Ֆրանսացիք: Ինչի՞՞ ծառայեց անոնց Հայ Լեզդոնականներուն հետ իրենց կնքած դաշինքն ու համաձայնութիւնը Արարայի կուռին ընթացքին: Անպատիւ քաղաքականութեան, սուտի եւ կեղծիքի գործ գացին հայորդիք:

Մուսթաֆա Քեմալ 1920-ի Ապրիլ 1-ին պաշարեց Այնթապը, եւ 15 օրուան հերոսական ինքնապաշտպանութենէ ետք 18,000 այնթապցի հայեր փրկուեցան կոտորածէ ու գաղթեցին Հայկազ: 1919-ին Զէյթուն վերադարձած էին 1058 տարագիր հայեր որոնք դժբախտ վախճան մը ունեցան, եւ այս ձեւով Կիլիկիոյ հայութիւնը անգամ մը եւս գործնաց միջազգային քաղաքականութեան, խաբուելով Ֆրանսային եւ Անգլիային, որոնք աւելի պէտք ունէին թուրքին քան թէ հայուն: Աւելին եւ դատապարտելին եղաւ այն որ Ֆրանսա ո՛չ միայն դրժեց իր կնքած դաշինքը, այլեւ 1921 Հոկտեմբեր 20-ին Անգարայի դաշնագրով Կիլիկիան յանձնեց թուրքիոյ:

Սահակ Բ Կաթողիկոսի Վերջին Ծիզը

Նոյն այդ տարիներուն Սահակ Բ Խապայեան Կաթողիկոս կը ջանար Ատանա իր հօտին գլուխը մնալ, ուրկէ կը վարէր իր թեմական գործերը իր կողքին ունենալով Եղիշէ Կարոյեան եւ Պետրոս Սարաճեան եպիսկոպոսները, յուսալով որ հոն պիտի մնար ու հաստատուէր: Սակայն վերոյիշեալ արագընթաց եւ դաւաճան դէպքերը խորապէս յուսալքեցին ծերունի Հայրապետը, որ կրկին կը ստիպուէր թողուլ Կիլիկիան եւ դիւանա-

գիտական այցի երթալ Փարիզ՝ 1920 Մարտ 13-ին, տեսակցելու Ֆրանսայի նախագահին ու վարչապետին հետ:

Կաթողիկոսը ձեռնունայն փարիզէն Պէյրութ մեկնեցաւ, ուր Ֆրանսայի Բարձր Քոմիսերին հետ բանակցեցաւ ու ապա վերադարձաւ Ատանա Նոյեմբերի 1-ին՝ ու թամիս բացակայէլէ ետք: Զինք կը փոխարինէր Եղիշէ Եպիսկոպոս Կարոյեան որպէս թեմի առաջնորդը: Սահակ Կաթողիկոս եւ եպիսկոպոսներ Ատանա մնացին լման տարի մը եւս եւ Կիլիկիոյ վերջնական պարպումը տեսնելով իրենք եւս իրենց հօտին հետ գաղթեցին Հայկազ 1921 Դեկտեմբերին: Այս անգամ վերջնականապէս:


Ականատեսի մը Յուշերն

Հայրս Եղիա Արզումանեան իր մօր եւ երկու քոյրերուն հետ էվէրէկէն բռնի գաղթական ելան դէպի Կիլիկիա ուր մնացին նոյն այն տարին երբ Կիլիկեցիք յուսալից վերադարձան Ատանա: Հոն հայրս, ինչպէս պատմած է մեզի, կը յուսար իրենց բնակութիւնը հաստատել, մինչեւ իսկ «Ատանայի մէջ դերձակի խանութիւն ալ բացի այդ մէկ տարուան ընթացքին» ըսելով: Քսանամեայ հայրս կը լիչէր Միհրան Տամատեանն ու Ռամկավար Ազատական ազգայնոց ուղիղ վերաբերմունքը նորեկներուն կատմամբ ու կ'անդամակցէր կուսակցութեան մեզի ցոյց տալով փոքրիկ վկայագիրը՝ ստորագրուած Լեւոն Աճեմեանի կողմէ որ յետագային եղաւ նաեւ մեր Հայոց Պատմութեան ուսուցիչը Գահիրէի Գալուստեան Ազգային Վարժարանին մէջ: Անդամատետրը կը մնայ

Շար.ը էջ 19

VA Print Media


Book Printing • Hard Covers • Year Books
Restoration of Old Books & Bibles



Հետաքրքրուած ենք իրենց փոխարժեքով ստանալ՝

- Հայկական երգարաններ
- Կիլիկիոյ պատմական գիրքեր
- Յեղասպանութեան հետ առընչուած գիրքեր

Եթէ ունիք եման գիրքեր եւ կը վաճառելու գտնուէք վաճառել, կը խնդրենք մեզի հետ կապ հաստատել Հեռաձայնելով՝ ՎԱՀԵ ԱՋԱՊԱՀԵԱՆԻՆ:



Նոր Գիրքերու
Տպագրութեան
եւ Հին Գիրքերու
Նորոգութեան

Vahe Atchabahian
2004 E. Washington Blvd. • Pasadena, CA 91104
Tel: 626-793-6220 • Cell: 626-354-5924
vamedia@yahoo.com • www.vaprintmedia.com

Նոր Թռիչք Նոր Վիճակ



ԴՈԿՏ. ԳՐԱՅՐ ԵՊԵՏԵԱՆ

Արդեն եղաւ մօտաւորապէս վեց ամիս որ չեմ ճարտորդած: Այս իմ վերջին երեսուն տարիներու հեւքոտ կեանքին համար իւրապատուկ է: Այս վեց ամիսներու ընթացքին, որուն խոշոր տոկոսը անցաւ մեկուսացման վիճակի մէջ, կեանքի ընթացքը եւ գործունէութիւններու ոճը փոխուեցան:

Քուէյթ որդեգրած է հանգրուանային ձեւով երկիրը տակաւ առ տակաւ բանալու: Հիմա արդէն մտանք չորրորդ հանգրուանը, ուր նաեւ վերաբացուեցաւ օդակայանը: Ասոր վրայ եկաւ աւելնալու Քուէյթի կառավարութեան մէկ յստակ եւ երեւի նոյնքան խիստ միջոցառումը՝ երեսուն երկիրներէ վերադարձողներու մուտքը Քուէյթ արգելուեցաւ: Եւ այդ երեսուն երկիրներու շարքին է նաեւ Լիբանանը: Ստիպուած էի գէթ Կիպրոս ճամբորդել, որպէսզի կարենամ որոշ գործեր հետապնդեմ, որովհետեւ ամէն ինչ առցանց կարելի չէր ընել:

Հինգշաբթի, օգոստոս 20ին մտայ Քուէյթի օդակայանը: Եթէ օդակայանի կառուցը նոյնն էր բաց կային նաեւ պակասաւոր կողմեր: Իսկ պակասաւորը՝ ճամբորդութեան աշխուժութիւնը եւ անոր ստեղծած հոգին: Իրականութիւն մը, որ կը զգաս ու կը վայելես երբ յաճախ կը ճամբորդես: Օդակայանը դատարկ էր: Առաջին անգամ ըլլալով կը մտնէի ներս եւ երես ծածկուած: Ամէն կողմ կային յատուկ ուղեցոյցեր թէ ինչպէս ճամբորդել պիտի յանձնեց ու տակաւին անձագիրդ ստուգման ներկայացնել: Իսկ սպասման սրահին ոչ բոլոր աթոռներու վրայ կարելի էր նստիլ: «Երկու մեթր հեռաւորութիւն ձգէ» դարձած է այսօրուայ կարգախօսը: Ո՞վ եւ ո՞րմէ պէտք է հեռաւորութիւն ձգել: Մարդը մարդէն:

Սկսայ զգալ բաց նաեւ ապրիլ թէ նոր թռիչքի հասկացողութեան եւ կենցաղի մը մէջ մտած եմ եւ բոլորս՝ անխտիր: Բաց այդ երեւի պիտի ըլլար միայն նախանշանը յաջորդական այլ նոր ապահովական նախաձեռնութիւններու: Օդանաւին մէջ եթէ մէկ կողմէ ծածկած էի բերանս եւ գիթս, բաց նաեւ գլխուս վրայն անցուցած պաստաւրի նման ապահովական այլ միջոցառում մը, որպէսզի ամբողջ դէմքը եւ գլուխը պահես դիմացինէն: Իսկ դիմացինը: Մարդն է, ծանօթ կամ ոչ, որ մօտը նստած է եւ քեզի հետ է այս ճամբորդութեան ընթացքին:

Կար աւելին: Բաժնուեցան յատուկ ձեռնոցներ եւ խնդրուեցաւ որ նաեւ մեր ձեռքերը ծածկենք: Եւ

ձեռքերն ալ ծածկելով արդէն հագած եղայ համավարակի դէմ դնելու ամբողջական սպարազէնքը՝ պատրաստ պատերազմի:

Այս մէկը երեսուն եւ աւելի երկար տարիներու թռիչքներէն շատ տարբեր էր: Այս չէր իմ վարժուածը ու փորձառութիւնը: Ծնչառութեան նեղութիւն սկսայ ունենալ ու տաքութիւն մը խուժեց դէմքիս վրայ: Սկսայ տատամսիլ թէ հնարաւոր է՞ որ արդէն պսակածեւ ժահրով վարակուեցայ:

Ունէի մէկ միթարութիւն: Բարեբախտաբար թռիչքը շատ երկար չէ: Սկսայ ինքզինքս քաջալերել թէ ինչ լաւ է որ Ամերիկայ կամ այլ հեռաւոր տեղ մը չեմ ճամբորդեր:

Լաւնաքայի օդակայանը եթէ նոյնն էր բաց նոյնքան փոխուած էին ստուգման միջոցառումները: Պէտք էր սպասելինք երկար շարքի մը մէջ, որպէսզի ստուգեն թէ ժահրէն գերց յատուկ վկայագիր ունիս թէ ոչ: Ունէի եւ այդ ալ գերց: Բաց այդ մէկը երբեք չօգնեց: «Տասնըհինգ օր պէտք է մեկուսացնես ինքզինքդ» եղաւ ստուգող ոստիկանին վճիռը:

Կիպրոսի ոստիկանին ըսածը նորութիւն չէր ինծի համար: Բաց չէ որ արդէն ամիսներէ ի վեր մեկուսացման վիճակի մէջ էինք Քուէյթի մէջ: Այս անգամ ալ պիտի փորձէի Կիպրոսի մեկուսացումը:

Հիմա Կիպրոս տունը նստած՝ կ'աշխատիմ, կը գրեմ եւ կը մտածեմ: Նոր թռիչք: Նոր վիճակ: Եթէ այս պիտի ըլլայ մեր կեանքը եւ անոր ապրելու ոճը՝ կ'ուզե՞նք, պիտի յառմարուի՞նք:

Լիբանանի լուռերուն կը հետեւիմ: Բաց նաեւ մնացուն կապի մէջ եմ բարեկամներու հետ: Եթէ աշխարհագրականօրէն արգիլեցին ինծի վերադառնալու տուն, չեն կրնար միտքս, սիրտս ու հոգիս կապուածութիւնը արգիլել: Լիբանանի վիճակը դժուար է: Քաղաքական անորոշութիւն եւ ընկերային ու տնտեսական ահաւոր դժբախտութիւն: Եթէ մէկ կը զարմանամ բաց շատ աւելի կը բարկանամ, թէ մեր երկրի քաղաքական դեկավարութիւնը չզգաստանար եւ չուզեր անդրադառնալ ահաւոր աղէտէն դուրս գալու ելքեր որոնելու մասին: Ու տակաւին անհամաձայնութիւնը վերածուած է կեանքի ոճի եւ ուղղութեան երբ բոլորն ալ որոշած են չի համաձայնիլ: Բաց հապա ժողովուրդը ու անոնց գրկանքները: Հարազատներ կորսնցուցած իւրաքանչիւր ընտանիք: Տուն, կալուած ու անտէր մնացած մարդիկ:

Լիբանանցի ծանօթ դերասան

եւ արուեստագէտ Ջիատ Ռահպանի հետաքրքրական եւ սրամիտ դիպուկ ակնարկ մը ըրած էր դիմատետրի իր էջին վրայ. «Լիբանանցին շատ սուրճ կը խմէ: Կ'ակնկալուի իրմէ որ շատ աւելի արթուն եւ զգաստ ըլլայ»:

Բաց ո՞ւր է արթնութիւնը եւ ո՞ւր է զգաստութիւնը:

Հալէպէն եկած լուռերը նոյնքան տխուր են: Համավարակը տարածուած է քիչ մը ամէն տեղ: Շատ են վարակուողները ու տակաւին մահերը: Իւրաքանչիւր օր նոր տխուր լուռ մը կը ստանանք Հալէպի հայ գաղութէն վարակուողներու եւ մահացածներուն մասին: Եթէ անձանօթներ բաց նաեւ լաւ բարեկամներ կան մահացողներուն շարքին: Տխուր եմ եւ արցունքներս կը խեղդեմ: Հալէպը շատ սիրելի է ինծի: Ծնողացս ծննդավայրը եւ ինծի համար ալ նոյնքան հարազատ: Բաց տակաւին որքան աղէտներ պիտի հարուածեն սփիւռքահայ ամուր ամրոցներէն «երազային Հալէպը»:

Քուէյթի մէջ մաս կազմեցի լիբանանահայ գաղութի օժանդակութեան յատուկ յանձնախումբին: Տարբեր հայկական կառույցներէ ներկայացուցիչներով հաւաքուեցանք նիւթական ու բարոյական օժանդակութիւն եւ մասնակցութիւն բերելու լիբանանահայ գաղութին: Քուէյթի հայկական գաղութը թիւով փոքր է բաց հայութեան համար տրոփող սիրտ է: Այս օրերուն աւելիով համոզուեցայ թէ ինչքան հայկականութիւն կայ Քուէյթի գաղութին մէջ: Յերեկ եւ գիշեր միացուցին եւ խառնեցին եւ ուզեցին ամէն գնով օգտակար ըլլալ իրենց քոյրերուն եւ եղբայրներուն Լիբանանի մէջ: Յանձնախումբին համար կարեւորը հայն էր եւ հայուն հասնին էր: Այս եթէ մէկ կողմէ քաջալերական էր բաց նաեւ յուսադրիչ: Այդ այս դժուար օրերուն մէջ կան նոյնքան յուսադրիչ երեւոյթներ:

Հայաստանի Բժշկական Օժանդակութիւնը Հալէպի Հիւանդանոցներուն



Հայաստանի մարդասիրական առաքելութեան բժշկական խումբը 24 Օգոստոս 2020-ին, Հալէպի մէջ Հայաստանի գլխաւոր հիւպատոսութեան հետ համագործակցութեամբ, Հալէպի բուժօգնականութիւններուն փոխանցած է աւելի քան 2 թոն բժշկական եւ առողջապահական պարագայ: Այս մասին կը փոխանցեն «Մարդասիրական ակնագործման եւ փորձագիտական կեդրոն» ՊՈԱԿը»:

Հայաստանի պետականութիւնը իր նիւթական եւ բարոյական օժանդակութիւնը հասցուց ոչ միայն լիբանանահայութեան բաց նաեւ Լիբանանի: Այս ցոյց կուտայ երկու երկիրներու բարեկամական ամուր կապերը: Ու տակաւին կ'իմանանք թէ յատուկ ծրագիր մը կը մշակուի հայրենի պետութեան կողմէ օժանդակելու համար բոլոր լիբանանահայերուն որոնք կ'ուզեն Հայաստան տեղափոխուիլ:

Արցախի հանրապետութիւնը նոյնպէս հասաւ լիբանանահայ համայնքի նիւթական եւ բարոյական օգնութեան: Նախագահը յայտարարեց թէ պատրաստ է հարիւր ընտանիք ընդունիլ Արցախի մէջ:

Սփիւռքը ամբողջ գորաշարժի ենթարկուած է այս օրերուն՝ հասնելու համար լիբանանահայ համայնքին եւ անոր կարիքներուն: Բաց նաեւ օժանդակելու որպէսզի լիբանանահայ գաղութը վերակազմակերպուի:

Նոր վիճակ: Երեւի այդ: Բաց կայ նաեւ նոր միտք եւ նոր հոգի: Երեւի նոյնքան ճիշդ պիտի ըլլար ըսել վերանորոգուած միտք եւ հոգի: Նոր թռիչքներու եւ նոր վիճակներու մէջէն հայկական նոր ու նորոգուած եւ վերանորոգուած միտք եւ հոգի մը մէջտեղ կուգայ: Եւ այս է որ յուսադրիչ է: Միտք մը ու հոգի մը, ուր հայուն մտաւոր, հոգեկան եւ ֆիզիքական կարողականութիւնները կը մեկտեղուին ու կը համախմբուին, որպէսզի հայը շարունակէ ապրիլ:

Հայաստան, Արցախ, Լիբանան, Սուրիա եւ հայութիւնը ամէն տեղ: Այս յուսադրիչ երեւոյթը պիտի վերածել ազգային նոր եւ նորոգուած ու վերանորոգուած ռազմավարութեան մը:

Նոր թռիչք՝ նոր վիճակ: Նոր, նորոգուած եւ վերանորոգուած միտք եւ հոգի:

Անպայմանօրէն հայուն նոր-նորոգուող-վերանորոգուած միտքը եւ հոգին:

բժշկական պարագաներուն եւ «Հայ ծերանոց», «Դարմանատուն», «Բեթէլ» ընկերաբժշկական կեդրոններուն, շարք մը այլ բուժօգնականութիւններու մէջ ցուցաբերած բժշկական ամենօրեայ օժանդակութեան համար: Անոնց խօսքով հայ եւ սուրիացի բժիշկները համատեղ ջանքեր կը գործադրեն տուժածներուն օգնելու համար:

Հիւանդանոցի տնօրէնը շնորհակալութիւն յայտնած է նաեւ Հայաստանի իշխանութիւններուն, առողջապահական մարմիններուն առաջին իսկ օրերէն ցուցաբերած օգնութեան եւ աջակցութեան համար:

Ձարդերի Ստեղծման Թեմա Կարող Է Դառնալ Այն Ամենը, Ինչ Շրջապատում Է Մեզ. Լուսինե Յարուսիւնեան



ՀՐԱՉՈՒԻՒ ԱՆՍԱՍՏԵԱՆ

Վարչապետի տիկին Աննա Յակոբեանը, պարբերաբար, հանդէս է գալիս հայկական արտադրութեան հագուստով եւ զարդերով՝ գովազդելով տեղական արտադրանքը: Օրերս նա Շուշիի գորգերի թանգարանից լուսանկարներ էր հրապարակել, որտեղ կրկին հայկական արտադրութեան հագուստով եւ զարդերով էր:



Նկատել նրա իւրօրինակ ականջօղերը, որի հեղինակը «Լուսինե Յարուսիւնեան» զարդերի բրենդի հիմնադիր Լուսինե Յարուսիւնեանն է:

Լուսանկարներից դժուար չէր նկատել նրա իւրօրինակ ականջօղերը, որի հեղինակը «Լուսինե Յարուսիւնեան» զարդերի բրենդի հիմնադիր Լուսինե Յարուսիւնեանն է:

Գրքեր.am-ի «Երազանքից իրականութիւն» խորագրի շրջանակում Լուսինե Յարուսիւնեանի հետ զրուցել ենք վարչապետի տիկինը կողմից իր զարդերի նախընտրութեան, անցած ճանապարհի եւ բիզնեսում յաջողութիւններ գրանցելու մասին:

-Ունե՞ք յատուկ թեմատիկայ, որիմ, անպայման, պէտք է հավակնեն Ձեր կողմից ստեղծուած զարդերը:

-Ձարդերի ստեղծման թեմա կարող է դառնալ այն ամէնը, ինչ շրջապատում է մեզ: Կին, գեղեցիկ կին, արարող կին, վերջապէս, գեղեցիկը գնահատող կին, եւ այն



ամէնը, ինչ կարող է կապ ունենալ կնոջ հետ, իսկ կա՞ց մի բան, որ կապ չունենայ կնոջ հետ, մենք ամէնուրեք, չավարտվող թեմա է...

-Վերջերս նկատեցի, որ վարչապետի տիկինը նույնպէս Ձեր պատրաստած զարդերից է կրում: Ըստ Ձեզ ինչ՞ի համար է մախընտրութիւնը տրվել հեց Ձեր զարդերին:

-Ինձ թւում է գեղեցիկը սիրող եւ գնահատող իւրաքանչիւր կին անտարբեր չի կարող լինել նրբա-

ճաշակ զարդերի նկատմամբ, կարծում եմ, որ տիկին Յակոբեանը նոյնպէս գնահատեց իմ աշխատանքը, ինչը շատ հաճելի է:

-«Լուսինե Յարուսիւնեան» զարդերը որտե՞ղ կարելի է գտնել:

-Ձարդերը վաճառում են ե՛ւ արտասահմանում, ե՛ւ Հայաստանում, բայց հիմնական եւ գլխաւորը «Երեւան մոլլ»-ի եւ կոմիտասի «Երեւան Սիթի»-ի տաղաւարն է: Բոլոր վաճառարահներում պահպանուած են իմ ապրանքանիշին բնորոշ ամէն մանրուք:

-Միայն զարդեր էք պատրաստում, թէ այլ իրեր եւս հանդիպում են Ձեր բրենդում:

-Երբ նոր էի սկսել զբաղուել զարդագործութեամբ, 2004 թուական էր, այդ ժամանակ աշխատում

էի կավով, բացի զարդերից՝ պատրաստել եմ այն ամէնը, ինչն ինձ հետաքրքիր էր, նաեւ յուշանուէրներ: Հիմա նոյնպէս պատրաստում եմ ինչ-որ տուեալ պահին ցանկանում եմ, վերջին փորձը եղավ ժամացույցը, որը շատ գնահատուեց, սակայն զարդ ստեղծելը միշտ մնում է առաջին տեղում:

-Մինչեւ պատրաստի աշխատանք ունենալը՝ ինչ՞ գործընթաց էք անցնում, ստեղծագործելու համար ինչ՞ն է Ձեզ մօտի-

վացնում:

-Մինչ պատրաստի աշխատանք ունենալը պէտք է միտքդ արթուն պահես, յետոյ միայն մտքի, խելքի տարիներով ձեռք բերած հմտութիւնների եւ ենթարկուող ձեռքերի օգնութեամբ կատարես առաջադրանքը, իսկ յետագայում շնորհ կարող են ստեղծուել առա-

խապատուութիւնը տալով հայ ստեղծագործ մտքին, այո՛, կար յոյս, որ երկար տարիների լաւ եւ որակով արուած աշխատանքը նոյնպէս կգնահատվի:

-Ինչ՞ դժուարութիւնների էք հանդիպել յաջողութեան հասնելու ճանապարհին:

-Եթէ ասեմ դժուարութիւն-



Չադրանքը աւարտին հասցնելուց յետոյ, այսինքն՝ միշտ պէտք է աշխատել:

-Աղջիկները զարդեր ընտրելիս ամենակարեւորն ինչի՞ն պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն:

-Ձարդը ընտրելիս պէտք է նայեն, թէ այն իրենց մասին ինչ է պատմելու կամ ինչ են ուզում, որ պատմի: Այո, զարդերը խօսում են, վստահ եղէք, դարեր առաջ էլ խօսել են:

-Երբ նոր էի սկսում բիզնեսը, երբեք կպատկերացնէիք, որ այն կը կրի Հայաստանի առաջին տիկինը:

ներ չեմ ունեցել, չէք հաւատա, բայց, այո, չեմ ունեցել, իմ ընտանիքը միշտ ինձ օգնել է, ընկերները նոյնպէս, ովքեր սկսեցին գնել եւ կրել, արդէն կար քիչ, բայց փաստացի եկամուտ, եթէ կայ եկամուտ, իրաւունք չունես ծուլանալու, պէտք է աշխատել, իսկ աշխատանքն ինձ այսօր դարձրեց այն, ինչ կամ: Իսկ այն աշխատանքը, որը սիրով ես անում, դժուար չէ:

-Երազանքները իրականանալու յատկութիւն ունե՞ն:

- Ինձ թւում է երազանքը փոքր տարիքում է լինում, այն քեզ




-Գիտէք, երբ ստեղծում ես, մի ուրիշ զգացում է, ես՝ ինքս, ուրախ էի, որ կարողանում եմ ստեղծել ու կրել, այո՛, ես հպարտանում էի ինձնով, յետոյ երբ ուրիշներն են կրում, պատասխանատուութիւնն է գումարում: Կայ գնորդ, ուրեմն՝ դառնում է բիզնես, այն ինչ վաճառում է, բիզնես է, ուրախանում ես, որ կարող ես գումար վաստակել, այսինքն գնահատում են քեզ, քո աշխատանքը որպէս մարդ, որպէս արուեստագէտ: Երբ տիկին Յակոբեանը սկսեց ներկայացնել հայ արուեստագէտին՝ նա-

հետ մեծանում է դառնում է նպատակ, իսկ յետոյ պիտի չթողնես քեզ հետ ծերանայ, այլ հասուն տարիքում պիտի իրագործես, եթէ իրագործես, ուրեմն կատարում է, այսինքն՝ միայն մեր միջամտութեամբ ու ցանկութեամբ:

-Ձեր խորհուրդը երիտասարդ գործարարներին:

-Պորհուրդ չգիտեմ կարող եմ տալ, թէ՛ ոչ, բայց ամէն ազնիւ, շատ ազնիւ գործի ետեւում է կանգնած յաջողութիւնը:

Լուսանկարների հեղինակ՝ Գեորգ Պերկուպերկեան



NATIONAL NOTARY ASSOCIATION
NOTARY PUBLIC

MEMBER

Garine Depoyan

626-755-4773

554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106

ghdepoyan@gmail.com

«Բաւարիան» Սահմանեց Ախոյեաններու Լիկայի Մրցանակ



Ախոյեաններու լիկայի գաւաթը 6-րդ անգամ նուաճած Միւնխիի «Բաւարիան» սահմանեց այս մրցաշարի մրցանակ: Գերմանիոյ ախոյեանները յաղթեցին 11-րդ անընդմէջ յաղթանակը՝ 21-ի աւարտած մրցաշրջանի բոլոր հանդիպումներու ընթացքին պարտութեան մատնելով մրցակիցներուն:

Գերմանացի Հանս-Դիտեր Ֆլիկի գլխաւորած խումբը գերազանցեց 2013-ին Եուլպ Հայնկեսի եւ Խոսեպ Գուարդիոլայի օրերուն «Բաւարիայի» մրցանակը՝ 10 յաղթանակ: Այդ մրցանակը կրկնած էր նաեւ Մադրիդի «Ռեալը» Կառլո Անչելոտիի ղեկավարութեամբ:

«Ռեալը» 2021 Թուականին Կը Փորձէ Մպարեին Զեռք Զգել

Մադրիդի «Ռեալը» ղեկավարութիւնը ընթացիկ փոխանակութեան շրջանի ընթացքին հրաժարուերէ փարիզի ՊՍԺ-ի ֆրանսացի յարձակող Կիլիան Մբայէին ձեռք բերելու մտքէն:



L'Equipe-ի տեղեկութիւններով՝ Արքայական ակումբը Մբայէի հետ կը փորձէ պայմանագիր կնքել 2021 թուականին, երբ ակումբի ֆինանսական վիճակը թոյլ կու տայ իրականացնել 21-ամեայ յարձակողի տեղափոխութիւնը:

Աւելի վաղ յայտնի դարձած էր, որ ՊՍԺ-ը բանակցութիւններ սկսած է Մբայէի հետ նոր պայմանագիր կնքելու նպատակով:

Ֆրանսացի յարձակողի պայմանագիրը փարիզեան խումբի հետ նախատեսուած է մինչեւ 2022 թուականի Յունիսը:

Ֆրանսայի առաջնութեան 2019/20 մրցաշրջանի ընթացքին Մբայէն մասնակցած է 20 հանդիպման, նշանակած՝ 18 գոլ, կատարած է 6 կոլային փոխանցում:

«Այաքսը» 15 Միլիոն Եւրօ Առաջարկած Է Սուարեսի Տեղափոխութեան Դիմաց

Կատալոնական «Պարսելոնայի» եւ Ուրուգուայի ազգային հաւաքականի յարձակող Լուիս Սուարեսը կարող է մարզական կարիերան շարունակել իր նախկին ակումբում՝ հոլանդական «Այաքսում», տեղեկացնում է Goal.com-ը:

«Այաքսը» բանակցութիւններ սկսած է 33-ամեայ յարձակողի ներկայացուցիչներու հետ եւ պատրաստ է անոր տեղափոխութեան դիմաց վճարել 15 միլիոն եւրօ:

«Պարսելոնան» դէմ չէ հրաժեշտ տալ ուրուգուայցի յարձակողին, որու պայմանագիրը ակումբի հետ նախատեսուած է մինչեւ 2021 թուականի Յունիս:

Լուիս Սուարեսը «Այաքսում» հանդէս եկած է 2007-2011 թուականներուն:

Կումանի Նշանակումը Զէ Փոխած Մեսիի Դիրքորոշումը

«Պարսելոնայի» արժենթինցի յարձակող Լիոնել Մեսիի ապագան կը շարունակէ հարցականի տակ մնալ կատալոնական ակումբում:



Football Italia-ի համաձայն՝ 33-ամեայ ֆուտպոլիստը կը շարունակէ դիտարկել «Պարսելոնային» հեռանալու տարբերակը՝ հակառակ անոր, որ վերջերս խումբի գլխաւոր մարզիչ նշանակուած էր Ռոնալդ Կումանը: Վերջնական որոշում կայացնելէ առաջ Մեսիին մտադիր է հանդիպելու հոլանտացի մասնագէտի հետ:

Արժենթինացիի գործող պայմանագիրը նախատեսուած է մինչեւ 2021-ի ամառը: Նախորդ մրցաշրջանին Մեսին ակումբային մակարդակի

Լոպետեգի. Աւելի Քան Արժանի Էինք Ախոյեանութեան



Սպանական «Սեւիլիայի» գլխաւոր մարզիչ Ժուլիէն Լոպետեգին մեկնաբանած է Եւրոպայի լիկայի եզրափակիչի ընթացքին Միլանի «Ինտերի» նկատմամբ տարած յաղթանակը:

«Մենք հիւանալի խումբ ունինք: Ֆուտպոլիստներն անհաւանական աշխատանք կատարեցին եւ յաղթեցին, քանի որ կը հաւատային իրենց յաղթանակին:

Հպարտ եմ, որ կարողացանք յաղթանակ տանիլ «Ինտերի» նման հզօր խումբի նկատմամբ: Աւելի քան արժանի էինք այս յաղթանակին: Այժմ մենք տուն կը վերադառնանք տիտղոսով: Այս խումբը երբեք չի յանձնուիր, ինչպէս կ'ըսուի մեր ակումբի օրհներգին մէջ», - Լոպետեգիի խօսքը կը փոխանցէ ՈւեՅԱ-ի մամուլի ծառայութիւնը:

Յիշեցնենք, որ «Սեւիլիան» յաղթանակ տարաւ «Ինտերի» նկատմամբ 3:2 հաշուով եւ 6-րդ անգամ նուաճեց Եւրոպայի լիկայի գաւաթը:

Պրունու Ֆերնանտեշը՝ Եւրոպայի Լիգայի Լաւագոյն Ռմբարկու

Անգլիական «Մանչեսթեր Եունայթեդի» եւ Պորտուգալի ազգային հաւաքականի կիսապաշտպան Պրունու Ֆերնանդեշը դարձաւ Եւրոպայի լիկայի 2019/20 մրցաշրջանի լաւագոյն ռմբարկու:



25-ամեայ Ֆերնանդեշը Եւրոպայի լիկայի աւարտած մրցաշրջանին դարձած է 8 կոլի հեղինակ: Երկրորդ տեղը Միլանի «Ինտերի» պեյճիգացի յարձակող Ռոմելու Լուկակուն կը գրաւէ 7 կոլով:

Պրունու Ֆերնանդեշը 2019/20 մրցաշրջանի ընթացքին «Սպորտինգի» եւ «Մանչեսթեր Եունայթեդի» կազմին մէջ մասնակցած է 50 հանդիպման, նշանակած է 27 կոլ, կատարած 22 կոլային փոխանցում:

Յիշեցնենք, որ Եւրոպայի լիկայի յաղթող դարձաւ սպանական «Սեւիլիան», որ եզրափակիչի ընթացքին 3:2 հաշուով պարտութեան

Սարգիս Ադամեան. Զիմա Գլխաւոր Նպատակս Մարզավիճակս Վերականգնելն Է

Ֆուտպոլի Հայաստանի հաւաքականի յարձակող Սարգիս Ադամեանը վերսկսած է մարզումները գերմանական «Հոֆենհայմի» ընդհանուր խումբին մէջ: Ակումբի մամուլի ծառայութիւնը գրուած է հայ ֆուտպոլիստի հետ:



«Ես շատ ուրախ եմ, որ դարձեալ կը մարզուիմ խումբին հետ: Մշտապէս մարզուած եմ անհատական ծրագրով: Այս տեսական եւ ծանր աշխատանք էր: Խումբի հետ մարզումը շատ աւելի ուրախ կ'անցնի:

Ես ինձ լաւ կը զգամ, բայց ստուգողական հանդիպումներու դեռ չեմ մասնակցիր: Աստիճանաբար կը մտնեմ գործընթացի մէջ: Վստահ եմ, որ յաջորդ շաբաթ արդէն կը կարողանամ աշխատիլ ամբողջական ծանրաբեռնուածութեամբ: Յաջորդ հանգստեան օրերուն, հաւանաբար, յայտաւորուած կ'ըլլամ ստուգողական խաղերուն:

Վնասուածք ստացայ, երբ իսկապէս լաւագոյն մարզավիճակի մէջ էի, Բունդեսլիգայում 5 կոլ նշանակած էի: Հիմա գլխաւոր նպատակը վերադառնալն է եւ մարզավիճակս վերականգնելը: Ատկէ յետոյ միակ նպատակս կ'ըլլայ դարձեալ կոլեր նշանակելը», - ըսած է Սարգիս Ադամեանը:

մէջ մասնակցած է 44 հանդիպումի, դարձած է 31 կոլի ու 26 կոլային փոխանցման հեղինակ:

ՄԱՐԱԶԴ



ԹՐՖԱՆՏԱ (ՎԱՆՏԱ) ՀԱՐՄԱՆՏԱՆԱԿԱՆ-ՉԱՎՏԱՐԵԱՆ (1945-2020)

Սրտի դառն կսկիծով կը գոլթենք մեր մօր, մեծ մօր, քրոջ, մօրաքրոջ, հօրաքրոջ, աներմօր եւ հարազատին՝ Թրֆանտա Չավտարեանի մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 17 Օգոստոս, 2020ին յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուզարկաւորութեան եկեղեցոյ կարգը տեղի պիտի ունենայ Չորեքշաբթի, 26 Օգոստոսին ժամը 1:00ին Սուրբ Ղեւոնդ (St. Leon) եկեղեցւոյ մէջ, Պըրպէնք, իսկ գերեզմանի կարգը Forest Lawn, Hollywood Hillsի գերեզմանատան մէջ:

- Սգակիրներ՝
- Օր. Զապէլ Չավտարեան
- Տէր եւ Տիկ. Ստեփան եւ Մարթա Չավտարեան եւ զաւակները Թամար եւ Աւետիս
- Պրն. Ռազմիկ Չավտարեան
- Տէր եւ Տիկ. Գուրգէն եւ Ռիթա Համալեան եւ զաւակները ձուլիս եւ Գլօի
- Եւ համայն Չավտարեան, Հարմանտեան, Պէրպէրեան, Դաւիթեան, Ղազարեան, Քէօշկէրեան, Մանուկեան, Դարփիւրեան, Պալեան, Համալեան, Պօղոսեան, Պարզութեան ընտանիքներ
- Փոխան ծաղկեպսակի կը խնդրուի նուիրատուութիւնները կատարել՝ Compatriotic Union of Hadjin
- 1493 Atchison Street
- Pasadena, CA 91104
- Memo: Sourp Kevork Church (Beirut)

ՅԱԲԱԿՑԱԿԱՆ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՍԱՐԱՖԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով (մահացած Պէյրութ) «Մասիս»-ի խմբագրութիւնն ու անձնակազմը իր խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար իր զակիրն Յակոբին եւ եղբօր Տէր եւ Տիկ. Տիգրան եւ Վարդուհի Սարաֆեանին:

ՅԱԲԱԿՑԱԿԱՆ

ԱՆԱՀԻՏ ՄՈՒԹԱՅԵԱՆ-ՊԷՐՊԵՐԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով (մահացած Պէյրութ) Փաստինայի ՍԴՀԿ Փարամագ մասնաճիւղի վարչութիւնն ու անդամները իրենց խորագրաց վշտակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի ընտանեկան համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար Տիկին Ազնիւ Մուլթաֆեանին եւ ընկեր Մինաս Մուլթաֆեանին:

S.S. Սահակ Բ Խապայեան Կաթողիկոս

Շարունակուած էջ 15-էն

եղբօրս Յարութիւնին մօտ:

Կիլիկիոյ պարպումին, իրենք եւս հետեւեցան դէպի Հալէպ գաղթողներուն, ու շեղելով մեկնեցան Պէյրութ, անկէ դէպի Եգիպտոս հասնելու մտադրութեամբ: Մնացին Անթիլիասի մերձակայքը ուր տակաւին չէր հաստատուած Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը: Հայրս կը չիշէր Սահակ Կաթողիկոսի Հալէպի մէջ կատարած Միւսուրհանքը եւ Անթիլիասի որբանոցը որ տասնամեակ մը ետք պիտի վերածուէր Կաթողիկոսարանի:

Արթուն եւ Անվիատ Յայրապետը Հակառակ յուսահատութեանց եւ յուսախաբութեանց, դաւաճանութեանց եւ անարդարութեանց S.S. Սահակ Բ Խապայեան Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը ընթացաւ յառաջ՝ խաչը ձեռքին եւ ձեռքը մաճին վրայ: Թէեւ իր պատմական Աթոռէն հեռու, սակայն ապահով Լիբանանի Անթիլիաս աւանին մէջ Հայրապետը ինք անձամբ հաստատեց Կիլիկիոյ Աթո-

ւր 1930 թուին, իրեն աջակից ունենալով S.S. Բաբգէն Ա Կիւլէսէրեան Աթոռակից Կաթողիկոսը որ կարճ ժամանակի ընթացքին նոր ստացուած թեմերը կազմակերպեց, Դպրեկանքին հիմը դրաւ, հրաւիրեց Շահէ Եպիսկոպոս Գասպարեանը որպէս Տեսուչ, զինք եպիսկոպոսացուց, աշակերտներ հասցուց եւ սակայն կանուխ վախճանեցաւ՝ ծերունի Սահակ Հայրապետէն երեք տարի առաջ՝ 1936 թուին:

Սահակ Բ Կաթողիկոս սրտաբեկ եւ սակայն խոհուն, հիմքը դրաւ Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին, եւ առանց տեսնելու անոր կառուցումը վախճանեցաւ 1939 թուին խոր ծերութեան մէջ, 90 տարիքը լրացուցած եւ 36 տարիներ գահակալելէ ետք: Իր Փոխանորդը եւ ձեռնասունը, Հաճնոյ երախտարժան Առաջնորդը՝ Պետրոս Արքեպիսկոպոս Սարաճեան կառուցանել տուաւ Մայր Տաճարն ու Նահատակաց Մատուռը իր ճաշակովն ու հսկողութեամբ, եւ արժանի կերպով եղաւ յաջորդ Կաթողիկոսը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ որպէս Պետրոս Ա Հայրապետ:

Երբ Յայերենին Լրջօրէն Սօտեմանք

Շարունակուած էջ 13-էն

իրականութիւնը փոխելու համար:

Դպրոցը բաւարար չէ լեզուն թարմ պահելու համար: Դպրոցէն ետք ի՞նչ ճակատագիր կ'ունենայ հայերէնը մեր բերնին մէջ՝ հարցուցած ենք մենք մեզի: Մամուլը շատ աւելի մեծ աշխատանք կրնայ տանիլ, որ չ'ընեն: Հայկական կառուցներու մէջ աշխատող մարդոց ուղեղն ու կարելիութիւնները շատ սահմանափակ են ու աւելի կը սահմանափակուին հետզհետէ: Տակաւին, փոխանակ մեր կաղապարուած շրջանակները լայնցնելու, կաղապարները քանդելու, ներածում կատարելու, աւելի կը նեղցնենք զանոնք:

Հայերէնախօսութիւնը քաջաբերանք չի գտներ մեր աւանդական կառուցներուն կողմէ դժբախտաբար, հակառակ բոլոր տեսակի հայրենասիրական ճառերուն եւ հռետորական ելոյթներուն: Ասիկա պատճառ կը դառնայ, որ պաշտօնական շրջանակներու մէջ հայերէնախօսութիւնը չտարածուի: Ոմանք կ'ըսեն «Մենք աս կ'ընենք, ան կ'ընենք, ասպէս կ'ընենք, անպէս կ'ընենք»: Ներողութիւն: Այդ «եղած»ներուն արդիւնքը ես չեմ տեսներ:

Օրինակ մը տամ: Գաղութ մը կայ, ուրկէ մենք շուրջ տասը աշխատակիցներ ունինք: Այդ գաղութին «տէրեր»ը, «մտաւորականներ»ը տեղեակ իսկ չեն, որ իրենց գաղութին մէջ առաջն գրող ու գրել փորձողներ կան, ոչ ալ հետաքրքրուած են անոնց գոյութեամբ:

Արժանիքի մեր աշխատակիցներէն մէկը ըսած է ինձի, որ իր ծնողները հայերէն չէին գիտեր, սակայն ինք դպրոցէն յետոյ նաեւ ակումբին մէջ սորված է լեզուն եւ մեր քով ալ իր փորձերը կը շարունակէ: Քանի՞ հոգի կարելի է գտնել իրեն պէս Արժանիքին մէջ՝ դուք պէտք է գիտնաք:

Ես տեղեակ եմ, որ յիսուն տարի առաջ Արժանիքին մէջ խումբ մը հայ երիտասարդներ մէջտեղ եկած են, որոնք քսան տարեկանէ ետք փափաքած են հայերէն սորվիլ եւ սորված են: Ի՞նչ տեղի ունեցած է այն ատեն ձեր գաղութին մէջ, որ կրնայ նաեւ այսօր տեղի ունենալ՝ դուք պէտք

է այս հարցումին պատասխանէք:

«Հայերէնախօս ակումբ»՝ ահաւասիկ լուծում մը, մանաւանդ՝ երիտասարդներու համար: Ես ծանօթ եմ օտար լեզուներ խօսող խմբակներու Գերմանիոյ մէջ, օրինակ: Ոչ միայն կուսակցական, այլ լեզուական ակումբ է ըսել ուզածս, որ շարունակական բնոյթ ունենայ, ոչ թէ ժամանցի շրջանակ, այլ նաեւ արտադրող, - ոչ թէ տարին մէկ՝ Կաղանդի կամ Զատիկուան տօնի պէս, - ուր լեզուի հետաքրքրութիւնը տիրապետող ըլլայ, ոչ թէ՛ գաղափարներու կամ ճաշատեսակներու: Բայց մենք աս իմաստով հասուն ժողովուրդ մը չենք դեռ պէտք է ընդունինք: Տարուած ենք մեր տարբեր գոյներով: Այդ է «սխալ»ներէն մէկը, եթէ անպայման կ'ուզէք սխալներու մասին խօսիլ:

Այսօր սակայն համացանցի դար է: Քով քովի գալու կարիքն ալ չկայ: Թող հաւաքուի մ'յս գաղութին մէջ խմբակ մը ու թող ունենայ այլ գաղութէ մը ուսուցիչ կամ հարցաւար: Կը կարծեմ, որ ատքանին համար ալ հասուն չենք, որովհետեւ դեռ չենք զգացած մեր լեզուին կարեւորութիւնը:

Մենք մեր լեզուին ներկայութիւնը չենք զգար: Ա՛ս է բուն հարցը: Մեր լեզուն ճառերու, հարստութեան, խանդավառութեան նիւթ է: Մեր նիւթը չէ: Շատ աւելի ճիշդ է, առանց չափազանցութեան, ըսել, որ ան մեր հաւաքական ատելութեան ու արհամարհանքին առարկան է:

Իմ աս արտայայտած գաղափարներէս ու առաջարկներէս շատ աւելի փայլունները կան, արտայայտուած են, խորհրդաժողովներ, հանդիպումներ տեղի ունեցած են քանիցս, սակայն մակերեսային աշխատանքն է տիրապետողը, որ տեղեակ չէ, թէ հինգ տարի յետոյ ի՞նչ բերքի առջեւ կրնայ գտնուիլ՝ գէթ մօտաւորապէս:

Մեր բանալի անձերուն՝ դեկավարներուն համար ալ այսօր յստակ չէ՛, թէ ՀԱՅԵՐԷՆԸ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑՆ ՈՒ ՀԱՅՆ է:

.....
Իշխան Չիֆթճեանի պատասխաններէն յետոյ մեզի կը մնայ գնահատել անոր ներդրումը եւ անսպառ աշխատանքը հայերէն լեզուի տարածման համար: Կը հրաւիրեմ
այցելել
hayerenblog.wordpress.com.

ՄԱՍԻՍ **ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ**
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.
\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
Address: -----
City: ----- State: ----- Zip Code: -----
Country: -----
Tel: ----- Email: -----

Ժամկետը լրանում է: Լրացրու 2020 մարդահամարի հարցաթերթիկն այսօր:

Քո պատասխանները կօգնեն որոշելու, թե ուր պետք է հատկացվեն առողջապահության, արտակարգի իրավիճակների ծառայությունների և կրթության համար նախատեսված միլիարդավոր դոլարներն ամեն տարի՝ հաջորդ տաս տարվա ընթացքում: Եթե չես լրացրել մարդահամարի հարցաթերթը, ապա հաշվառողը կմոտենա քեզ օգնելու համար՝ դիմակ կրելով և հետևելով տեղական կանոնակարգերին, որպեսզի ապահովի յուրաքանչյուրի անվտանգությունը:

Մարդահամարի հարցաթերթը առցանց լրացնելու կամ փոստով այն ուղարկելու համար դեռ ժամանակ կա:
Իմացիր ավելին 2020census.gov/hy կայքից:

[2020CENSUS.GOV/hy](https://2020census.gov/hy)

Վճարված է ԱՄՆ-ի Մարդահամարի Բյուրոյի կողմից

Shape
your future
START HERE >

United States®
Census
2020